БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ЁШ ЛЕНИНЧИ

Газета 1925 йил 8 февралдан чиқа бошлаган

1990 йил 4 октябрь Пайшанба

№ 189 (13.623). Баҳоси 3 тийин.

• ЎЗБЕКИСТОН ЛКЁИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ БОШ НАШРИ •

«Ҳосил—90»

ҲОРМАНГ, ЁШУЛЛИЛАР!

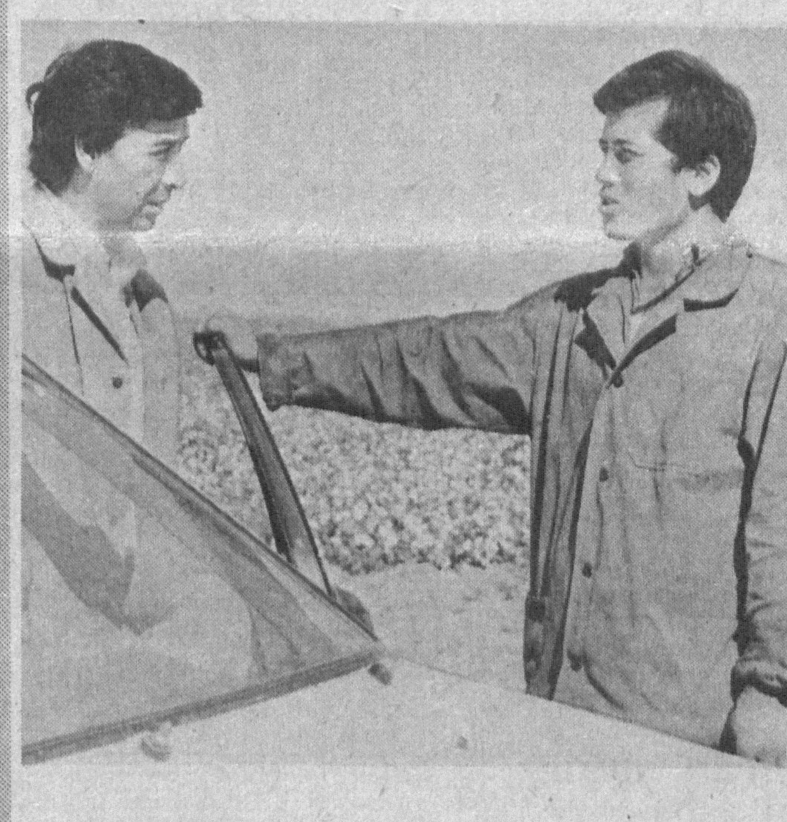
ХОРАЗМ ДАЛАЛАРИДА БУ ЙИЛ МИСЛИ КЎРИЛМАГАН «ОҚ ОЛТИН» ҲОСИЛИ ЕТИШТИРИЛДИ

СУРАТЛАРДА: Ҳазорасп ноҳиясидаги Фрунзе номли жамоа хўжалиги бош агрономи Ю. Собиров илғор ёш механизатор Аҳмад Ўрозматовни хирмонга 150 тонна улуш қўшганлиги билан қутлагани келди. Ижарачи қизлар Зуҳра Ҳожиқурбонова билан Муҳаббат Отажоновалар меҳнатлари самарасидан мамнун. Дам олиш пайти.

Жумабой ҚОЗОҚ суратлари.

ЖАЙХУН СОҲИЛЛАРИДА ўзгача палла. Далаларда ҳосил шундай мўл-кўлки, кўриб баҳри-дилингиз очилади. Беихтиёр эгатга шошиламиз. Этак боғлаб, терган сайин тергинг келаверади. Пахталар чунонам лўппи-лўппи бўлиб очилганки, асти қўяверасиз. Бир туп ғўзанинг ҳосилини санаймиз. Йигирма саккизта очилган чаноқ, ўн тўртта пишиқ кўсак. Бу ҳали оддий бир туп ғўза. Бундан ҳам серҳосиллари кўп. Хоразмда бу йилгидай пахта машъал, деб донг таратган пайтларида ҳам бўлмаган экан. Буни кекса деҳқонлар айтишди.

Боғот ноҳияси вилоятда карвонбошлик қилмаётган бўлса ҳам лекин далаларида ҳосил мўл. Ноҳия Шўроси раисаси, фирқалар сардори Шакаржон Хўжаниёзованинг айтишича, ноҳияда юзнинг ёруғ бўлиши учун жон куйдираётганлар кўп. Боғотликлар бир сўзли одамлар. Ноҳияда Нариманов номли, «Коммуна», «Боғот» сингари донгдор, юки оғир хўжаликлар борки, уларнинг суръати кун сайин ошиб бормоқда.

Ноҳиядаги ёш, истеъдодли раҳбар, фан номзоди Аҳмаджон Ҳасанов етакчилик қилаётган «Боғот» пахтачилик ва шоличилик давлат хўжалигида бўлганимизда, ибратли бир ташаббуснинг устидан чиқдик. Бу ерда сентябрнинг 20-кунигача бир қисм майдондаги пахта ҳосилининг ҳаммаси териб олинибди. Ҳосили ҳам чакки эмас, 40 центнерга яқин. Сўнгра ғўзапоялар йиғиб олиниб, бўшаган ер пешмапеш ҳайдалиб, буғдой экилибди. Келаси йил эса ана шу буғдой ҳосили ўриб-жамлаб олингандан сўнг, ўрнига шоли экиш ниятлари бор. Ҳаммаси ҳисоб-китобли. Мана, алмашлаб экишнинг яна бир ибратли тажрибаси. Жумҳуриятнинг шимолий қисмида ҳам бир йилда икки бор ҳосил олиш мумкин экан-ку? Уддабурро деҳқон имконият қидиради. Яна бир хайрли иш. Бу ҳам шу хўжаликда. Кўп жойларда каналлар, ариқларнинг бўйлари бўш ётади. Бу ерда эса унинг ҳам йўлини топишибди. Ток ўтқазишибди. Ҳозир олтин ранг узумлар пишиб ётибди. Уларни кўриб еримизнинг ҳар бир қаричи олтин деганларига бекаму-кўст ишондим.

Шу ноҳиядаги яна бир хўжалик — «Коммуна»да ҳам ишлар намунали ташкил этилган. Бу ерда ҳосилнинг асосий қисми машиналар ёрдамида териб олинади. Хўжалик раҳбари Бахтиёр Раҳимов бизга ҳозиргача давлатга мўлжалдагидан кўп пахта топширилгани ва ҳосилнинг фақат биринчи навга қабул қилинганлиги эвазига ўтган йилга қараганда қўшимча 1 миллион сўмдан ҳам кўпроқ пул даромади олинишини қувонч билан ҳикоя қилиб берди. Хўжаликда ишлар режали, ҳисоб-китобли ташкил этилаётганлиги учун қишлоқ марказида қиёфаси кейинги икки йил ичида тубдан ўзгариб кетди. Аҳолининг турмуш даражаси яхшиланди. Янги мактаблар, дўкон, ҳаммом, новвойхона қуриб ишга туширилди. Ҳатто, Тошкентдаги «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасининг филиали ҳам иш бошлади. Икки қаватли болалар боғчаси ҳам ҳадемай жажжи ўғил-қизларни ўз бағрига олади. Буларнинг ҳаммаси пахтадан. Мўлкўл ҳосил эвазига бунёд бўляпти. Лекин ҳамон оппоқ момиқни қўлга киритиш ниҳоятда кўп машаққатлар эвазига бўлаяпти.

Биргина мисол: пахтакор ўзи етиштирган «оқ олтин»дан тайёрланадиган махсус хушбичим кийим-бошга ҳали эга эмас. «Бўзчи белбоққа ёлчимас», деб шунга айтадилар-да. «Агропром» деган ташкилотдагилар номларини бир неча бор ўзгартириб олган бўлсалар ҳам ҳамон ўз фаолиятларини қайта қура олмаяптилар. Улар бир нарсани — пахтакорга чинакам ғамхўрлик нимада эканлигининг чин маъносини тушуниб етолмаяптилар. Ҳалиҳали тушунмасалар ҳам керак.

ХАЗОРАСП ноҳиясининг суръати бу йил, айниқса, баланд. Улар ҳозирданоқ давлатга ўтган йилгига қараганда икки ҳисса кўп пахта топширдилар. Давлат режаси ҳам уддаланай деб қолди. Ҳадемай таҳририятга хушхабар келиб қолса, ажабмас.

Фрунзе номли хўжалик эса ноҳиянинг карвонбошларидан бири. Бу хўжаликни айланганимизда йиллик режа саксон фоиздан ошган бўлса ҳам ҳали хўжаликда 200 гектар биринчи теримдаги пахта даласини кўриб ҳайрон қолдик. Жайхун соҳилларидаги далалардаги ҳосилнинг чўғи жуда баланд.

Хоразмда энг юқори ҳосил шу ерларда етиштирилаяпти, десак ҳеч муболаға бўлмас. Ҳозиргача далаларда гектаридан 40—45 центнердан «оқ олтин» йиғиб-териб олинган бўлса ҳам, ҳали анча-мунча ҳосил бор.

Биз хўжалик раиси Ражаббой Эрназаров, бош агроном Юсупбой Собировлар билан суҳбатлашганимизда, ёш раҳбарларнинг дадил ва ишончли фикрларини эшитиб, беҳад мамнун бўлдик. Келажак ана шундай иқтидорли ёш мутахассислар қўлида эканлигини кўриб, жумҳуриятимизда бозор иқтисодиётига ўтиш жараёни бошқа жумҳуриятларга қараганда бироз бўлса-да, енгилроқ кечади, деган ишонч пайдо бўлди, бизда.

Бу хўжаликдаги Шихназар Оллаберганов бошлиқ бригада жамоаси йил бошида 210 гектар ерга пахта экиб, 660 тонна, яъни гектаридан 32 центнердан ҳосил олишни режалаштирган эди. Эндиликда эса ҳосилнинг чўғини ҳисоблаб чиқиб, бу кўрсаткични 1000 тоннага етказишни мўлжаллаяптилар. Бу дегани режадан ташқари 340 тонна, ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олинди, деган сўз. Бундай фидойи пахтакорларга тасанно айтмасдан иложингиз йўқ.

Бригадага ажратилган майдоннинг кўп қисми ижарачиларга бўлиб берилган. Биз пудратчи Зуҳра Ҳожиқурбонова ва Муҳаббат Отажоновалар билан суҳбатлашдик. Бир оилада икки пудратчи 13 аъзоси бор. Улар ҳозиргача хўжалик хирмонига 30 тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб топширишибди. Ҳали ҳосил мўл. Яна анча-мунча пахта топширишади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобига қараганда, бу икки ижарачининг ҳар бири сарф-харажатдан ва ойлик маошларидан ташқари йил охирида яна 7-8 минг сўмдан қўшимча даромад олишлари мумкин экан. Бу ҳали пишмаган тахминий гаплар. Ундан ҳам кўп бўлиши мумкин. Деҳқон хонадони қанчалик бойиса, хўжалик, ноҳия, қолаверса, жумҳуриятда ҳам тўкин-сочинлик бўлади, халқимиз тинч-тотув, фаровон яшайди.

Жайхун соҳилларидаги далаларда ҳақиқий фидойилик, жасоратга дуч келдик. Бу дамларда машъал Хоразм номини оқлашгина эмас, балки доғ туша бошлаган пахтакор шаънини улуғлаш учун чинакамига кураш бораяпти. Бу вилоятдан қайтаётганимда жумҳурият бўйича пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотномасига қарайман. Бир кунда Ўзбекистон хирмонига 200 минг тонна «оқ олтин» уюлибди. Бундай серҳосил кунни ким кўрибди? Айтинг «6 миллионлик хирмон учун» курашда ҳам бундай кўрсаткичлар бўлмаган. Бу жумҳурият раҳбарларининг ғамхўрлиги самараси, қалби пок халқимизнинг ризқи-рўзи, омади.

Ж. РАЗЗОҚОВ,
«Ёш ленинчи» махсус мухбири.

КУНИ КЕЧА Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти Элликқалъа ноҳиясидан Ҳабибулло Қобулов қўнғироқ қилиб қолди. У ноҳия комсомол қўмитасининг иккинчи котиби, чаққон йигит.

Айтдики, «Колос» давлат хўжалигидаги Жуманазар Каримбоев етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар жамоаси йиллик режани қисқа муддатда уддалашди. Улар ихтиёридаги 63 гектар майдондан 106 тонна пахта топширилган. Яна 50 тонна сотиш ниятлари бор.

Одатга кўра илғорларини суриштирдик. Ҳар қалай бу хирмон ўз-ўзидан уюлиб қолмагандир?..

Маълум бўлишича, Зевар Собирова, Мақсуда Искандарова, Назира Шомуродова каби теримчилар ҳар куни

БАЖАРИШДИ— ҚЎЙИШДИ

120—150 килограммни писанд билишмаган. Фарҳод Пирназаров ва Маҳмуд Абубакиров каби механизаторлар эса юз тоннага яқин пахтани териб беришган...

Эшитиб, «Балли!» — деганимизни ўзимиз билмай қолдик. Яна гумонга ўрганган кўнгил қўймади, терибди, хўш нима, ҳақини олгандир? Шунга шунчами? Тўғри, давлат бу йил ҳамёнини катта очиб қўйди, ҳар килога фалондан пул, қудратинг етгунча тер, топшир, ҳақингни ол, рўзғорингни бутла. Бундай пайтда умри текин ишлаб келган одам боласининг ғайрати қайнаб кетишини айтинг...

Кеча Тўрткўл ноҳиясидан ҳам қўнғироқ қилиб, терим мавсумида илғорлик қилаётган ёшлар ҳақида айтиб қолишди.

Хоразм вилоятидаги олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг уч ярим минг нафар талабаси — пахтазорга йўл олди. Ўқишхоналар вақтинча бекилди. Юртдошларининг катта хирмонига мадад бериш учун зарур бу ҳашар.

Вилоят кун аро теримда илгарилаб бораяпти. Амунинг ўнг қирғоғидаги қўшнилар ҳам бўш келишмаяпти. Зафарномалар кетидан зафарномалар пойтахтга учмоқда.

Кун яқин: вилоятлар ҳам ўз режаларини «Бажаришди — қўйишди» деб тўрт энлик хабар йўллайдиган...

Рўзимбой ҲАСАН,
«Ёш ленинчи» мухбири.
ҚҚМЖ.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатида

2 октябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатининг мажлиси бўлди. Мажлисда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши учинчи сессиясини чақириш муддати ва сессия муҳокамасига тақдим этиладиган масалалар белгиланди.

Раёсат мажлисида Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов иштирок этди.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг қарори

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашини чақириш тўғрисида

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Совет Социалистик Жумҳурияти Олий Кенгашининг учинчи сессияси 1990 йил 29 октябрь куни чақирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси

М. ИБРОҲИМОВ.

* * *

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши учинчи сессиясининг муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш назарда тутилади:

1. Ўзбекистон ССРнинг бозор иқтисодиётига ўтиш дастури тўғрисида.
2. Ўзбекистон ССРни 1991 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш давлат плани тўғрисидаги ҳамда Ўзбекистон ССРни 1990 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш давлат плани қандай бажарилаётгани ҳақида.
3. Ўзбекистон ССРнинг 1991 йилги давлат бюджети ҳақида ва Ўзбекистон ССРнинг 1989 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисида.
4. Ўзбекистон ССРда мулкчилик тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида. (Иккинчи муҳокамаси).
5. Ўзбекистон ССРда маҳаллий ўзини ўзи бошқариш ва халқ депутатлари Маҳаллий Советлари ҳақидаги Қонун лойиҳаси тўғрисида.
6. Ўзбекистон ССРда Кордонлик тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида.
7. «Ўзбекистон ССР фуқаролиги тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида.
8. Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида.
9. Ўзбекистон ССР Прокурорини тайинлаш ҳақида.
10. «Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши ҳақида»ги Қонун лойиҳаси тўғрисида.
11. «Савдодаги суиистеъмоллар ва чайқовчилик учун масъулиятни кучайтириш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг лойиҳаси ҳақида. (Иккинчи муҳокамаси).
12. Ўзбекистон ССРда милиция ходимларининг шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш ҳақида.
13. Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссариати ҳақидаги низом лойиҳаси тўғрисида.
14. Ўзбекистон ССР Халқ назорати комитетининг таркиби ҳақида.
15. Ўзбекистон ССР халқ депутатларига сайловчилардан тушган хоҳиш-талабларни бажаришга оид тадбирлар режаси ҳақида.
16. Ўзбекистон ССР Президентининг Фармонларин тасдиқлаш тўғрисида.

СССР Олий Советининг қарори

ЯНГИ ИТТИФОҚ ШАРТНОМАСИ ХУСУСИДАГИ МАСЛАҲАТЛАШУВЛАРНИНГ БОРИШИ ВА УНИНГ КОНЦЕПЦИЯСИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ ҲАҚИДА

СССР Олий Совети **қарор қилади:**

1. Янги иттифоқ шартномасининг концепциясини ишлаб чиқиш юзасидан иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятларнинг, сиёсий партиялар ва ҳаракатларнинг вакиллари билан 1990 йил июль-сентябрь ойларида ўтказилган маслаҳатлашувлар тўғрисида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси ўртоқ Р. Н. Нишоновнинг ахбороти маълумот учун қабул қилинсин.

2. Маслаҳатлашувлар натижасида иттифоқнинг янги қиёфаси, умумиттифоқ бозорига ўтиш, мамлакатнинг хавфсизлигини таъминлаш борасида кўпчилик жумҳуриятлар вакилларининг фикрлари бирлиги аниқланганлиги, бу эса янги иттифоқ шартномасининг концепциясини бундан буён ишлаб чиқиш учун зарур негиз яратиши қайд этилсин.

3. Янги иттифоқ шартномасининг лойиҳасини ишлаб чиқиш чоғида мазкур масалани муҳокама қилиш пайтида СССР халқ депутатлари айтган мулоҳаза ва таклифлар, шунингдек, СССР Олий Совети комитетлари ва палаталар доимий комиссияларининг тавсиялари эътиборга олиниши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

4. СССР Президентининг янги иттифоқ шартномаси концепциясини ва дастлабки лойиҳасини ишлаб чиқадиган тайёргарлик комитетининг иттифоқдош жумҳуриятларнинг мухтор вакиллари, СССР Президенти, СССР Олий Советининг Раиси ва СССР Министрлар Кенгашининг Раисидан иборат қилиб тузиш тўғрисидаги таклифи қабул этилсин.

Тайёргарлик комитетининг ишида мухтор жумҳуриятлар, мухтор вилоятлар ва мухтор округларнинг вакиллари иштирок этиши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

5. Янги иттифоқ шартномасини тайёрлаш соҳасидаги бутун иш ошкоралик вазиятида, жамоатчиликнинг ва аҳоли кенг табақаларининг фикрини эътиборга олиб ўтказилсин.

Оммавий ахборот воситаларига янги иттифоқ шартномаси лойиҳасини тайёрлашнинг боришини мунтазам равишда ва атрофлича ёритиш, турли фикрлар ва нуқтаи назарларни холисона акс эттириш тавсия қилинсин.

СССР Олий Совети янги иттифоқ шартномасини ССР Иттифоқини тубдан янгилашнинг негизи ва жамиятни танглик ҳолатидан олиб чиқишнинг муҳим омили деб ҳисоблаб, давлат идораларини, жамоат ташкилотлари ва ҳаракатларини, барча фуқароларни ҳозирги мураккаб даврда халқларимизнинг келажагини кўзлаб, сабр-тоқат ва масъулият кўрсатишга чақиради.

СССР Олий Советининг Раиси.

А. ЛУКЬЯНОВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 1 октябрь.

Шу сонга хабар

Саёҳатчининг аслаҳа омбори

Кучли портлаш овози термизликлар оромини бузди. Шаҳар милицияси ходимлари ярим кечаси Совет кўчасида жойлашган «Баҳор» кинотеатри яқинида хавфли «машғулот»га қўл урган кишининг яширинишга уринишини чиппакка чиқаришди. Зудлик билан маст ҳолдаги йигитнинг шахси аниқланди. У Сурхондарё вилояти саёҳат идорасининг ходими 28 ёшли А. Марчук бўлиб чиқди.

Тунги безорининг уйи кўздан кечирилганда, ўзига хос ўқдори омбори топилди. Омборда 3 дона «РГД—5» ўқув гранатасининг 35 дона халқаси ва 5 дона корпуси, тўппончанинг 16 дона ва автоматнинг 30 дона ўқи сақланган. Саёҳатчиларни хушманзара жойларга кузатиб борувчи бу йигитнинг ҳарбий аслаҳаларга тушган «меҳр-муҳаббати» сабаблари ўрганилмоқда.

«Ором»даги беором кеча

Андижон вилоятидги «Ором» дам олиш уйи ҳудудида тунги соат учларда отилган ўқ кўпчилик ҳордиқ чиқараётганларни ташвишга солди. Консерва заводи ишчиси 27 ёшли И. Жабборов андижонлик толиб К. билан жанжаллашиб қолгач, қирқма милтиқни ишга солди. Оқибатда жароҳатланган толиб касалхонага ётқизилди.

Болада не гуноҳ?

Оилада нима гаплар ўтмайди дейсиз? Шунинг учун бир томон ўзини хиёл босиқ тутмаса, кичик яра газак олиб кетиши ҳеч гап эмас. Самарқанд чой қадоқлаш фабрикаси ошхонасининг ошпази К. Қурбонов билан турмуш ўртоғи М. Одилова ўртасидан гап ўтиб қолди. Эрига аччиқ қилган аёл ўч олишнинг даҳшатли йўлини танлади. У бешикда мунчоқдек кўзларини онасига тиккан боласига ўт қўйиб, хона эшигини ёпиб қўйди. Ичкарида онанинг шум ниятидан бехабар икки ёшли Наргиза ҳам қолиб кетди. Дунёга нега келиб, нега эрта кетаётганини англашга ожиз, олов азобини тортган бечора гўдак касалхонада вафот этди. Тутундан бўғилиб қолган опаси даволанмоқда.

Ҳаракат хавфсизлиги кўриги

Мамлакатимиз, қолаверса, бутун жаҳон йўлларида аварияларнинг тобора кўп юз бераётгани жиддий ташвиш уйғотмоқда. Автомобиль транспортидан фойдаланишда ҳар куни вужудга келаётган муаммолар иқтисодиётга ва маиший турмушга ёмон таъсир қилмоқда. Айниқса, авария оқибатида одамлар ҳалок бўлиши, жароҳатланиши, давлатга катта моддий зарар етиши бу таъсирни янада кучайтирмоқда.

Аварийлар тез-тез юз бераётган мураккаб вазиятни ҳисобга олиб, СССР Вазирлар Кенгаши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ташаббуси билан шу йил 1—7 октябрь кунлари «Ҳаракат хавфсизлиги — ҳаёт демакдир» шиори остида йўл ҳаракати хавфсизлиги ҳафталигини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу муносабат билан жумҳурият Вазирлар Кенгаши ҳузуридаги йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш комиссияси шу тадбирни ўтказиш дастурини ишлаб чиқди. Ҳафталикнинг асосий вазифаси транспорт воситалари ҳайдовчилари ва пиёдалар интизомини оширишдир. Бу ўз вақтида қабул қилинган керакли қарордир, зеро йил бошидан буён 13 минг мартадан кўпроқ йўл-транспорт ҳодисаси юз берди. Бунда 2,3 минг киши ҳалок бўлди ва 14 мингдан зиёд одам турли даражада жароҳатланди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан деярли 300 киши кўпроқ ҳалок бўлди, минг киши кўпроқ жароҳатланди. Айниқса ҳар уч йўл-транспорт ҳодисасининг бирида болалар жабрланаётгани ташвишга солмоқда.

Ҳаракат хавфсизлиги ҳафталиги кунларида давлат автоинспекцияси бўлинмаларининг ва кўнгилли жамоат тузилмаларининг авариялар олдини олиш борасидаги иши кучайтирилади.

(ЎзТАГ).

Дала шийпонидаги учрашувлар

Жумҳуриятнинг турли жойларида мулоқотлар уюштирамиз-у, ҳаммамизнинг хаёлимизда пахта. Ахир далаларда етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олмай туриб, ўзбек халқининг кўнгли тинчирмиди. Пахта — бу юртимиз бойлиги. Тўғри, кейинги вақтларда пахта бошимизга шунча кулфат келтирди, дея кўп гапирдик. Аслида у эмас, уни яккаҳокимга айлантирганлар кулфат келтиришди.

Балиқчи ноҳиясидаги Собиржон Жабборов етакчилигидаги бригада меҳнаткашлари нафақат «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида, балки вилоятда ҳам пешқадамлардан бири экан. Куни кеча пахта тайёрлашдаги ютуқлари учун хўжалик кўчма Қизил байроқни қўлга киритди.

— 72 гектар майдонга пахта экканмиз, — дейди С. Жабборов. — Ҳосил чўғи чакки эмас.

Оппоқ далалар. Чаноқларда лўппи-лўппи очилган пахталарни кўриб, ғайратинг жўшади. Ижодий ходимлар ҳам белга этак боғладилар. Муҳаррир ва ноҳия қўмитаси котибаси шарт қўйди: ким ғолиб бўлса, соврин олади.

Беллашувлар якуни сарҳисоб этилди. Оилавий теримчилар баҳсида 422 килограмм пахта терган Эътиборхон ва Башоратхон Турғуновалар ғолиб бўлдилар. Замира Сатторованинг кўрсаткичи эса 392 килограммга етди. Ҳашарчилар орасида спорт буюмлари фабрикаси ишчиси Замира Ўринова 56 килограмм пахта жамғариб совриндор бўлди.

Навбат ижодий ходимларга келди. Ҳамма ҳаяжонда. Ни-

Шундай қилиб, беллашув бошланди. Қўшни пайкалда ҳам баҳс боряпти. Улар пахтакорларга ёрдамга отланган турли ташкилот ходимлари. Ҳар бир ташкилот уч нафардан теримчи юборган. Учинчи пайкалда хўжаликнинг энг илғор теримчилари куч синашяпти. Уларда имтиёз бор. Оилавий ёрдамчилардан фойдаланишлари мумкин. Сураткаш мухбирларимиз оёғидан ўт чақнайди.

Ҳаш-паш дегунча вақт ўтиб кетди. Тушликка чиқдик.

гоҳлар тарози тошига қадалган. Бир килограмм натижа учун ҳам ҳисобчи билан талашиб тортишамиз. Ниҳоят ҳисоб-китоб қилинди. Пешқадамлик Маннон Абдуллаевга насиб қилди. Балиқчидаги байрам унинг хотирасида узоқ сақланиб қолса керак. Сабаби бир кун аввал футбол ўйинида «Чинободчи» командасига тўп урган ҳам ўша эди. Ғолибларга эсдалик совғалари топширилди, рўзномаларга бепул обуна қилинди.

Мажнунтоллар қуюқ соя ташлаган сўлим жойида майин шабада эсади. Мажнунтоллар сочлари сув юзида ўйнайди. Комилжон Ражаббоев раҳбарлигидаги «Тарона» дастаси ижро этган куй дилларни эритади. Рақкоса Гулнора Ҳакимованинг хироми ҳаммани мафтун қилади. Маҳаммаджон Чаваров қўшиқлари юракларга ўт солади.

«Ёш ленинчи» рўзномаси муҳаррири Жаббор Раззоқов дала меҳнаткашларига рўзномачилар фаолиятлари, олдиларига қўйган мақсадлари ҳақида гапириб берди. Барчани бугунги шодиёналар билан қизғин табриклади. Шунингдек, «Ўзбекистон физкультурачиси» — «Физкультурник Узбекистана» рўзномаларининг бош муҳаррири Сафар Остонов ҳам сўзга чиқиб, ёшлар ҳаётини спортсиз тасаввур этиб бўлмаслиги ҳақида гапирди.

Пахтакорлар Ҳайдар Акбарнинг шеърларини қайта-қайта олқишлашди. Яна қўшиқ куйга, рақсга уланди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Авазбек Маҳмудов раҳбарлигидаги санъаткорлар саҳнага чиққанда ҳамма оёққа турди. Оммавий рақс бошланди.

Учрашув сўнггида ноҳия комсомол қўмитасининг биринчи котибаси Матлуба Халилова Балиқчида ўтказилган рўзномалар байрамининг барча иштирокчиларига миннатдорчилик билдирди

Фозилжон ШОДМОН,
Аъзамжон МИРЗАЖОН,
Муҳаммад АМИН,
(суратлар),
«Ёш ленинчи» мухбирлари.

Учрашувда ўқилган шеър

МЕН

Мен...
Бу сўзни баъзида ёмон кўраман,
Бир-бирин етаклаб келаверганда,
Жимгина, жимгина хаёл сураман,
Чарчамас забонлар тинмаган дамда.
У — қора, мен — оппоқ, кўпинча шу гап.
Айланиб кўксимга қадалаверар.

Минг бора айтилар, айтилган бир гап,
Яна «янги» дея аталаверар.
Зерикиб кетаман давралардан ҳам,
Кўзларимни маҳкам ёпаман ногоҳ.
Тубсиз ғор оғзидан учгандай бу дам,
Бир ойдин маъвода топаман паноҳ.

Ййрахон ХАЛИЛОВА.

Энди навбат сизники...

Саида Зуннунова номидаги Бўз педагогика билим юрти остонасидан ўтсангиз кўзингиз шундоққина ёдгорликка тушади.

Бехос тўхтаб қоласиз. Ғужғон хаёлларингиз шу сония сочилади. Қалбингиз алам, дард, фарёдга тўлади. Ким бу? Наҳотки?! Шу ўзимизнинг Чўлпонми?

Чўлпон...

Асримиз бошларида қўлига қалам олиб, ўзининг сарин шабадаси ила адабиёт майдонига от суриб кирган шоир.

Мирмуҳсин Шермуҳаммад дил сўзлари билан айтганда «Туркистоннинг очиқ фикрли ёшлариндан Абдулҳамид афанди Сулаймоний бир миқдор эъона топширган ва тағида ваъда этган. Яшасин шундай ҳимматли ёшлар» Бу ўша бизнинг Чўлпон.

Ўзининг ғазалдай майин насри билан элнинг қалб тўридан ўрин олган Чўлпон!

Чўлпон!

Исми жисмига монанд бўлиб жумҳуриятимизнинг мана шу заминида, илгари қақроғу шўр ҳисобланган ва бугунга келиб гулшанга айланган Бўз тупроғида қад кериб турибди. Бунинг боиси бор. Билим юртида Фурқат ўз юртига ошиқона боқаётганлигини кўрасиз. Горький ўйчан термулиб турибди. Абдулла Қаҳҳорнинг тийрак кўзларига термуласиз. Миртемир домла эса эркаланаётгандай. Саида Зуннунова гўё «Қаноатда Саида филча бўлурми, ҳай-ҳай» сатрларини ўқиётгандай.

Яқинда Саида Зуннунова номидаги Бўз педагогика билим юрти ташкил этилганлигининг ўн йиллиги нишонланди. Бу, тўғриси байрам, юбилей эмас эди. Қисқа муддат мобайнида қилинган ишларни баҳолаш, муваффақиятларни кўпайтириш ва шу билан баробар йўл қўйилган нуқсонларни рўй-рост айтишдан иборат эди. Билим юрти директори, таниқли шоир Тўлан Низомнинг маърузасида шу фикр қизил ип бўлиб ўтди. Вилоят фирқа, шўро ходимлари, таниқли адиблар, олимлар табриклашди. Энг асосийси эса, билим юрти ҳовлисида икки буюк шоиримиз — Чўлпон ва Саида Зуннуновага ёдгорлик ўрнатилди.

Шоир Тўлан НИЗОМ ҳикоя қилади:

— Ўтган қисқа вақт ичида билим даргоҳимиз 4 мингдан ортиқ малакали мутахассис етказиб берди. Собиқ талабаларимиз вилоят ва қўшни вилоятларда, Фарғона, Наманган, Ўш ва бошқа жойларда ҳам фаол меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги ўз билимларини ошириб олий маълумот олдилар.

Билим юртимизда ўқувчиларга пухта билим бериш билан бирга, уларнинг мазмунли дам олишлари, касб сирларини эгаллашларига ҳам кенг шароит яратилган. 20 дан ортиқ тўгаракларда доимий машғулотлар ўтказилади. «Атиргул» ашула ва рақс дастаси ноҳия ва вилоятимиздан ташқарида ҳам яхши таниш. Улар Булғория Халқ Жумҳуриятида ҳам ижодий сафарда бўлиб қайтдилар. Жумҳурият ойнаи жаҳони уларнинг ҳисоботини намойиш этди.

1989 йилдан бошлаб билим юртимиз ўзбек шоираси Саида Зуннунова номи билан юритилади. Бу ерда шоирлар хиёбони ташкил этилган. Хиёбонда ўзбек адабиётининг забардаст вакилларига ёдгорлик ўрнатилган. Шеърият кечалари, адабий учрашувлар, турли маданий тадбирлар ана шу хиёбонда ўтказилади. Устозлар ёдгорликларига гулдасталар қўйилади.

Мактабгача тарбия бўлими мудираси Муҳаббат ҲАМРОҚУЛОВА:

— Мутахассислик фанини ўқитишни яхшилаш мақсадида 4 та педагогика, 2 та руҳият хоналарини жиҳозлаганмиз. Хоналар кўргазмали қуроллар, техника воситалари, турли адабиётлар билан таъминланган.

Ўтган ўқув йилида билим юртимизда «Педагогика-руҳият дарсларини ўқитиш жараёнида дарсларда байналмилал ва ватанпарварлик тарбиясини сингдириш» мавзусида очиқ дарслар ўтказилди. Унда Тошкент, Андижон, Қўқон педагогика институтларининг тажрибали муаллимлари ҳам иштирок этдилар.

Билим юрти ўқитувчиси, СССР Ёзувчилар уюшмаси аъзоси Одилжон ОЛИМОВ:

— Билим юртимизда таниқли кишилар — пахтакорлар ва чорвадорлар, маданият ва фан арбоблари билан учрашувлар, баҳслар доим уюштирилиб турилади. Биргина ўтган ўқув йилининг ўзида Ҳамза номидаги жумҳурият давлат мукофоти соҳиби, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмад, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси Бюроси аъзоси, Ҳамза номидаги жумҳурият давлат ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотларининг соҳиби Ўткир Ҳошимов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти соҳиблари Худойберди Тўхтабоев, Муҳаммад Али, «Муштум» ойномаси бош муҳаррири Неъмат Аминов, истеъдодли шоир Муҳаммад Юсуф ва бошқалар билан бўлган учрашувлар ёшларда катта таассурот қолдирди.

Шоир Муқимжон Қодиров раҳбарлик қилаётган «Шалола» тўгарагида шеър ихлосмандлари ўзларининг билим савияларини ошириб бормоқдалар. Нодира Охунова, Умида Умарова, Раъно Ҳайдарова ва бошқаларнинг дастлабки изланишлари вилоят ва ноҳия рўзномаларида чоп этилиб, ихлосмандларни мамнун этаётир.

Ҳа, билим юрти хиёбонида атоқли шоир Чўлпон бюсти қад кўтариб турибди. Унинг очилиш тантаналарида вилоят фирқа қўмитаси котиби М. Юсупов, ноҳия фирқа қўмитаси биринчи котиби, ноҳия кенгаши раиси Ҳ. Янгибоев, Беруний номидаги давлат мукофоти соҳиби, Ўзбекистон Фанлар академияси Тил ва адабиёт институти катта илмий ходими Наим Каримов, Оролни асраш қўмитаси раиси, Қорақалпоғистон халқ депутати Пирмат Шермуҳамедов, Бердақ номидаги Қорақалпоғистон давлат ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти соҳиби Муҳаммад Али, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» рўзномаси бош муҳаррири Аҳмаджон Мелибоев, Тошкент Давлат дорилфунуни профессори, филология фанлари доктори Бегали Қосимов, адиб ва шоирлардан Муҳаммад Юсуф, Олимжон Холдор, Мукаррама Муродова, Исмоил Тўлаков, Турсуной Содиқова, Тўхташ Ашуров, Жуманазар Бекназаров, Усмонжон Шукуров, Камчибек Кенжа, Одилжон Олимов, Ҳанифа Солиҳова, Фозилжон Иминов ва бошқалар иштирок этдилар.

Ёдгорликлар гулларга бурканди. Чўлпон ҳам, Саида Зуннунова ҳам ва улар билан ёнма-ён гулзорларда қад кериб турган бошқа ёдгорликлар ҳам тилга кириб, ўз ташаккурини изҳор қилмоқчидай.

Ҳа, давримизнинг тало-тўплари оқибатида Сизни, азиз ва муҳтарам шоиримиз Чўлпон, бир чеккага суриб қўйгандик. Билиб-билмай Сизнинг покиза виждонингизга қора бўёқ чаплагандик.

Энди узр, минг бора узр!

Сўзланг, энди навбат Сизники...

Мирза КАРИМ.

Мактубларда ҳаёт нафаси

(МУШТАРИЙЛАР ХАТЛАРИНИ ЎҚИБ)

ТАҲРИРИЯТИМИЗГА ҳар куни муштарийларимиздан кўплаб хатлар келади. Уларни том маънода бебаҳо бойлик ва рўзномага муштарийларимиз муносабатини белгиловчи аниқ мезон, деб айтиш мумкин. Ҳар бир мактубда шу куннинг долзарб мавзуси кўтарилган. Муштарийни ташвишга солаётган муаммо, ўзини қизиқтираётган саволлар, ёритилаётган материалларга муносабати баён этилган. Биз қуйида шулардан айримлари тўғрисида қисқача тўхталиб ўтмоқчимиз.

Бўлимга келган хатларнинг бир туркуми Ўш вилоятидаги фожиавий воқеалар билан боғлиқ. Муштарийларимизнинг кўпчилик мактубларига хат орқали жавоб қайтарганмиз. Шундай бўлса ҳам яна бир бор қисқача тўхталиб ўтмоқчимиз. Чунки бизга мактуб йўллаган Қирғизистон ССЖ, Ўш вилояти Ўзган шаҳридан Гулчеҳра Мирзаева, Фрунзе ноҳиясидан Исмоил Абдуллаев ва бошқа муштарийлар бу соҳадаги ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилишган. «...Ўш вилоятининг қайғули воқеалари нафақат бизнинг севимли рўзномамиз «Ёш ленинчи», балки бутун Тошкент матбуотида ёритилмаётир», — деб эътироз билдирган И. Абдуллаев. Айтиш керакки, ўз вақтида ана шу фожиали воқеага доир материаллар ёритилган. Албатта етарли даражада бўлмаслиги мумкин. Чунки бу нозик масала шошма-шошарлик билан ҳар хил тўғри ёки нотўғри фикрларни баён қилиш фожиавий воқеа айбдорларини аниқлаш ва уларни жазолашга ёрдам бермай, балки икки қўшни, қардош халқ дўстлигига путур етказади.

СССР Олий Кенгаши комиссиясининг мазкур масала юзасидан хулосалари кутилгани ҳам шундан. Куни кеча Ўзбекистон ССЖ Президенти, СССР халқ депутати ўртоқ И. Каримовнинг СССР Олий Кенгашининг Раиси ўртоқ А. И. Лукьянов номига телеграммаси матбуотда эълон қилинди. Жумладан, унда шундай дейилган: «...Ўш вилоятидаги фожиали воқеаларга сиёсий баҳо бериш ҳамда айбдорларни жазолаш мақсадида СССР халқ депутати ўртоқ Крючков бошчилигида минтақадаги ишларнинг аҳволини ўша жойнинг ўзига бориб, ҳар томонлама ўрганган СССР Олий Кенгаши комиссиясининг ҳисоботини қўшимча масала сифатида СССР Олий Кенгаши тўртинчи сессиясининг кун тартибига киритишингизни қатъий илтимос қиламан».

Демак, жумҳуриятимиз раҳбарияти ҳам, оммавий ахборот воситалари ҳам қўл қовуштириб ўтиргани йўқ.

МАКТУБЛАРНИНГ иккинчи катта қисми рўзномамизда ёритилаётган Ислом динига доир мақолалар, мусоҳабалар ҳақидаги фикр-мулоҳазалардан иборат. Уларда маълум мақола фақат ижобий баҳоланибгина қолмай, балки муштарийнинг эътирозлари ҳам баён қилинган. Бу ўринда ана шу хатларнинг таҳлилига батафсил тўхталиб ўтишнинг имкони йўқ. Чунки унинг ўзи катта ҳажмдаги мақола учун бир мавзу. Шундай хат муаллифларига ўз миннатдорчилигимизни изҳор этиб, бизга мактуб йўллаган муштарийларимизнинг исм-шарифларини санаб ўтиш билан чегараланишни афзал кўрдик. Масалан, Тошкент шаҳридан М. Камолхўжаев, Марғилон шаҳридан Абдураҳмон Нишонов, Қирғизистон ССЖ, Ўш вилоятининг Аравон ноҳиясидан Муҳаммадсултон Зокиров, Наманган шаҳридан Рустам Икромов, Шаҳрихон шаҳридан Жалолиддин Омонов, Наманган шаҳридан Турғунпўлат Сулаймонов, Чимкент вилояти Сарағоч ноҳиясидан Норхўжа Маҳаматов ва бошқа ўнлаб муштарийларимиз мактуб йўллашган.

РЎЗНОМАМИЗНИНГ шу йил 11 сентябрь сонида Тошкент Давлат дорилфунуни толиби Икром Улуғбоевнинг «Гадолар» сарлавҳали мақоласи чоп этилган эди. «Бизни ўйлантираётган муаммолар» ойнасўзи остида ёритилган бу материал муштарийларимизни лоқайд қолдирмаган. Унга муштарийлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб, кўплаб мактуб йўллашганлиги ҳам буни яққол кўрсатиб турибди.

«Яқинда Бухоро шаҳрига бир кунлик саёҳатга бордик, — деб ёзади Қарши шаҳридан Н. Хўжаниёзов. — Шаҳардаги тарихий обидалар билан танишиш ва зиёрат ҳазрати Баҳовуддин Нақшбандий Саид Муҳаммад ибн Жалолиддин мақбарасидан бошланди. Биз автобусдан тушишимиз билан 10—12 ёшдаги 15—20 нафар қиз ва ўғил болалар ўраб олиб, ўзлари тушунмаган ҳолда алланималар деб гўёки тиловат қилаётгандек қўлларини юзларига тортишар ҳамда пул-танга беришни ўтиниб сўрашарди.

Зиёрат қилиб, ташқарига чиққанимизда «Икарус» автобусида хорижий саёҳатчилар келишди. Боягги болалар худди биздан илтижо қилишгандек, уларга ҳам қўлларини чўзиб мўлтираб туришарди. Хорижий саёҳатчилар бир-бирларига болаларни кўрсатиб, ўз тилларида нималар деб айтишарди. Шу болаларнинг зиёратгоҳ олдида тиланчилик қилиб юрганини наҳотки ота-онаси ёки ўқитувчилари кўришмаса, улар қўни-қўшнилари, ҳамкасбларидан уялишмас эканми?»

Тошкентлик кекса журналист, пенсионер А. Набихўжаев ва бошқа кўпгина жамоатчи мухбирлар ҳам ўз хатларида жумҳуриятимиз шаҳарлари, зиёратгоҳлари олдида ўтирадиган тиланчилар хусусида фикр юритишган.

ХАТЛАР. Улар ранг-баранг. Бирида рўзномамизда ёритилаётган материаллар, бозор иқтисодиётига ўтиш, жумладан, жумҳуриятимизда ҳанузгача ўз ечимини топмаган муаммолар, давлат тили тўғрисидаги Қонунни амалга оширишдаги сусткашликлар юзасидан фикр-мулоҳазалар баён қилинган. Иккинчисида эса миннатдорчилик, расмий ёки норасмий уюшмалар, ҳаракатларнинг манзилгоҳлари, уларга қандай қилиб аъзо бўлиш сингари илтимослар сўралган. Улар орасида Андижон вилояти Пахтаобод шаҳридан К. Тиллаев, Петропавловск—Камчатск шаҳридан ҳарбий хизматни ўтаётган денгизчи Ш. Курбулов, Қашқадарё вилояти Қамаши шаҳридан Б. Дониёров, Наманган шаҳридан С. Муродуллаев ва бошқа муштарийлар бор. Биз ўзининг қимматли вақтини сарфлаб мактуб ёзган ҳар бир муштарийимизга сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этамиз.

МАФКУРА БЎЛИМИ.

ХУСУСИЙ ДЎКОНЛАР

Қорақалпоғистон матлубот кооперациясида дўконлар ва корхоналар хусусий мулкка айлантирилмоқда. Беруний шаҳар матлубот жамияти чоғроқ новвойхонаси бўлган «Водник» озиқ-овқат дўконини, Беруний ноҳия матлубот жамияти эса гўшт дўконини, Тўрткўл шаҳар матлубот жамияти нон дўконини сотиб, уларни хусусий мулкка айлантирди.

Молиявий ёрдам керак!

Жумҳурият XV кашшофлар слётининг ташкилий қўмитаси Ўзбекистонда кашшофлар ҳаракати тақдирига бефарқ бўлмаганларнинг барчасини жумҳурият кашшофларининг олий анжумани — слётни ўтказишда молиявий ёрдам кўрсатишга чақиради (У 27 октябрда очилади).

Слётни ўтказиш ва жумҳурият кашшофлар ташкилотини келажакда янада ривожлантириш учун пул — маблағ зарур.

Бугунги кунда слётнинг ҳомийлари Ўзбекистон ЛКЁИ ва Ўзбекистон ССЖ Халқ таълими вазирлигидир.

Ташкилий қўмита барча истовчи давлат ва жамоат ташкилотлари, корхоналари, фирқа, касаба уюшмаси, комсомол ташкилотлари, ширкат ва хўжалик ҳисобидаги ташкилотлар ҳамда алоҳида шахсларга слётнинг ҳомийлари бўлишни таклиф этади ва Ўзбекистон ЛКЁИ МҚнинг «Кашшофлар жамғармаси»нинг турар-жойи банки бошқармаси МФО 734279 кодли 000700905 сонли ҳисоб-китоб рақамига ўз ҳиссаларингизни қўшишингизни сўрайди.

Ташкилий қўмита маблағларнинг келиб тушиши ҳамда уларнинг сарфланиши ҳақида жамоатчиликни оммавий ахборот воситалари орқали хабар қилиб боради, ҳомийларимизни жумҳурият XV кашшофлар слётида тарғиб этилишига кафолат беради.

ЖУМҲУРИЯТ XV КАШШОФЛАР СЛЁТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАСИ.

Ботир ёриндиққа ўтирди-ю, иллюминатордан ташқарига қаради. Тайёрагоҳда бир зум бўлса-да, ҳаракат тўхтамайди. Бир тайёра гувиллаб учиб келса, бошқаси ҳавога кўтарилади. Хаёлга толди. У учирган тайёра ҳам бир неча дақиқадан кейин самода бўлади ва Тошкентга қараб йўл олади. Ҳарбий хизматини мана шу шаҳар — Донецкда бошлаб, шу ерда тугатди. Орада эса ўн бир йил ўн бир кундек ўтиб кетибди. Шу шаҳарда тўрт йил билим олди. Курсантликдан капитанликкача бўлган жанговар йўлни босиб ўтди. Кўзи «нишон». Бир неча бор ўлим билан юзма-юз келди. Энди эса ҳарбийлик ҳаёти тугади.

Ўтган кунлари бирма-бир кўз олдидан ўта бошлади.

У пайтда Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий махсус округининг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари бўлиб хизмат қиларди. Анчадан буён юрган ниятини айтиш мақсадида бўлимнинг командири ҳузурига кирди.

— Рухсат этинг, ўртоқ майор!

— Келавер, Ботир, келавер, қани бундай ўтир-чи.

Икки ўзбек сипоҳси рўпарама-рўпара ўтиришди.

— Хўш, лейтенант, ишлар қалай?

— Ёмон эмас, ўртоқ майор, бир маслаҳат сўраб олдингизга келгандим.

— Нима маслаҳат экан, эшитайлик-чи.

— Хизматни Афғонистонда давом эттирсам.

Майор Ботирга жиддий тикилиб деди:

— Режанг қатъийми?

— Албатта. Бўлмаса кирармидим?

— Ундай бўлса яна бир яхшилаб ўйлаб кўр. Лекин унутма, Афғонистон Совет Иттифоқи эмас. Бу гапларни сенга бекорга айтаётганим йўқ. Биласан-ку, ўзим ҳам Афғонни кўриб келдим.

...Бир маромда учиб кетаётган улкан «ИЛ—76» тайёраси бир нимага урилгандек «гурс» этиб қаттиқ силкинди. Турли хаёллар билан кўзи илинганини сезмай қолган Ботир чўчиб уйғонди ва шошиб ташқарига қаради. Тайёра текис йўлда ғизиллаб кетиб борарди. Хаёлидан бир савол ўтди: «Қаерга келдик?»

— Мана, Кобулга ҳам етиб келдик, — деди ёнидаги майор, худди унинг саволини эшитгандек.

Ботирнинг ҳаётидаги 1983 йилнинг ўн тўртинчи июли мана шундай бошланди. Бу тўс-тўполон ҳаёт ҳали билмасди. Зинапоядан шошилмай пастга тушди. Соат ҳали ўн бўлгани йўғу, кун ҳаддан ташқари иссиқ. Қуёшнинг ҳиддиришидан ўзингни қаёққа олишни билмайсан. Шу пайт тайёра яқинида бир неча машина келиб тўхтади. Бир гуруҳ сипоҳи ва прапоршчиклар. Ҳаммалари қуролланган: бирида тўппонча, бошқасида автомат. Ҳар бири кимнингдир фамилиясини айтиб чақира бошлади. Ботир аввалига ҳеч нимага тушунмади. Кутиб олувчилар деса, борадиган қисмлари ҳали номаълум. Бўлмаса кимлар экан-а? Сабабини кейин билди. Афғонистонда белгиланган хизмат муддатларини ўтаб бўлган, ўрнига келган одамни кутиб олгани чиқишган экан. «Ватан қадрини Ватандан йироқда бўлган билади», деганларидек ҳаммасининг юзида қувонч.

Ниҳоят, Ботирга ҳам «совчи»лар келишди. Уни «ГАЗ—66» машинасига миндиришиб, манзил томон олиб кетишди. Чорикор шаҳри яқинидаги муҳандис-сапёрлик қисмига йўллашди. Бағрамгача тайёрада борди. У ердан Чорикоргача БТРда кетишга тўғри келди. Йўлда бир майор ҳамроҳ бўлди. Бу кўпни кўрган ҳарбий Афғонистон ҳақида унга кўп нарсалар гапириб берди. Ёш сипоҳига маслаҳатлар бериб, йўл-йўриқлар кўрсатди.

— Афғонистонда «фронт ва фронт орти», деган тушунчалар йўқ, — деди у. — Ҳар бир қисм маълум ҳудуднинг тинчлиги, осойишталиги учун жавоб беради. Ҳар дақиқа хушёр туриш керак. Ҳар бир қадамнинг ўлчовли...

Ботир бронетранспортёр устида атрофни кузатиб борар экан, бемаъни уруш келтирган офатларни ўз кўзи билан кўрди. Вайрона уйлар, пайҳон қилинган боғлар беҳисоб эди. Беихтиёр 1966 йилнинг апрелини эслади. Ўшанда олти ёшар бола эди. Лекин ҳаммаси хотирасида қолган. Уларнинг Кўкча даҳасидаги Шомаҳмудов кўчасида жойлашган хонадонига ҳам ер силкиниши талафот етказди. Ўшанда бир ой чодир марказида — чодирда яшашганди. Мана шу уйларга қараб туриб, хавф-хатарга тўла юртга келганини биринчи марта чуқур ҳис этди.

* * *

Батальонда уни яхши кутиб олишди. Командир штабда экан. Айтмоқчи «штаб» деганлари усти ёпиқ юк машинаси эди.

— Ўртоқ майор, лейтенант Маҳмудов...

— Жуда яхши, танишганимдан беҳад хурсандман. Мен — майор Федоров Александр Владимирович, батальон командириман. Бу киши эса майор Петрушин Алексей Петрович, партбюро котиби.

Эртасига эрталаб биринчи жанговар топшириқ олинди. Қаттиқ сел туфайли бузилган йўл ва кўприкни тузатиш керак эди. Йўлга

1

Хориждан хабарлар

«Тўйдирганнинг қорнига...»

Мана икки ой бўлаяптики, Қувайт радиоси дикторларининг уни тинди. Шунингдек бу радиодан шайх — қориларнинг тиловатлари ҳам эшитилмай қолди. Чунки бу юртни ёв босди. «Булбул гулистондин жудо» бўлди.

Амир ас-Сабоҳ ҳукмронлигида бўлган ва том маънода чўлда яратилган бу бўстон шаҳар — давлат сукланди.

Қувайт зиёратини эслайман. Боғ-роғларга бурканган саройлар, ҳовлилар, бир хилда кийинган мактаб болалари, кишини лол қолдирадиган — бир-биридан гўзал мачитлар. Мўл нефть конларидан бойиб кетган Қувайт фуқаролари фаровон турмуш кечиришарди. Доктор ёрдами ва шифохоналар текин, мамлакат ичида телефон бепул, мактабни битирган ўқувчи дунёнинг хоҳлаган дорилфунунига бориб ўқиса, жамики харажатларини давлат кўтарар ва талабага ҳар ой 600 доллардан нафақа ҳам бериб турарди. Амирлик нефть конлари қурийдиган узоқ келажакнинг ҳам ғамини еб, банкларга миллиард-миллиард доллар пул ўтқазиб, уни дахлсиз қилиб қўйганди.

Қувайтнинг шимолдаги қўшниси Ироқнинг босар-тусарини билмай қолган президенти — ўзини янги Наполеон деб ҳис этувчи Саддам Ҳусайн бой нефть конларини қўлга киритиш нияти билан унга кўз олайтира бошлади. Аввалига Ироқ — Эрон уруши даврида берган (бир неча миллиард доллар) ёрдам пулингдан кечасан, деб туриб олди. Охири Қувайт бу талабга ҳам рози бўлди. Шундан кейин иштаҳаси очилиб Форс кўрфазида Қувайтга қарашли ва стратегия жиҳатларидан муҳим икки оролни ҳам сўраб қолди. Қувайт бунга кўнмагач, «Тўйғазганнинг қорнига!» деб ана шу тажовузкорлик юз берди.

Нақадар шармандалик! Бир дин бир тилдаги зўравон давлат ҳеч бир андиша, орномусга бормай имонни ютиб кичик, аммо ҳамма тан олган барча мамлакатлар билан дипломатик муносабатда бўлган давлатни забт этди.

С. Ҳусайн Қувайтни гўё амир ас-Сабоҳлар «зулми»дан халос этиш учун қўшин киритган эмиш! Яхшиямки, ҳозир ер куррамизда зўравонликларни инсониятга ёт ҳаракатлар деб тан олиб, тинч-тотувлик йўлига тушиб олинди. Шундай қилиб Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши бир овоздан Ироққа иқтисодий қамал эълон қилди. С. Ҳусайннинг Саудия Арабистонига ҳам бостириб кириш хавфи борлигидан АҚШ Саудиянинг рози-ризолиги билан унинг ерига қўшин туширди. Шуҳратталаб С. Ҳусайн қўшниси Эрон билан бекордан-бекорга саккиз йил урушиб, минглаб йигитларнинг жонига зомин бўлиб ҳам қонга тўймабди.

У киши ном чиқариб, араблар дунёсига пешво бўлиш орзусидадир. Дунё бехабар билмайди ёки билишни истамайдики, ном чиқариш учун юртни маъмур, халқини фаровон қилиш керак. Бунинг учун мамлакат нефть бойликларининг ўзиёқ етиб ортади. Зотан, бутун дунёда ўзлигини таниган барча давлатлар шу йўлдан — илғор фан ва техника ютуқларини ишга солган ҳолда мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, фаровонликка эришиш йўлидан бормоқда. Бельгия, Голландия, Жанубий Корея, Туркия давлатларини бунга мисол қилиб келтириш мумкин.

С. Ҳусайн Қувайтдан қўшинларини олиб чиқиб кетишдан бош тортиб, ўз халқини баттар қийнамоқда. Ироқдан тортилиб Туркия ва Иорданияга борадиган нефть қувурлари бўғиб қўйилганлиги сабабидан Ироқ ҳар куни саккиз миллион доллар даромаддан маҳрум бўлиб турибди.

«Элчига ўлим йўқ» деган нақл бор. С. Ҳусайн бу гапларни назар-писанд этмай яна бир қабиҳликка қўл урди. Хорижий элчихона ходимларидан «тирик қалқон» сифатида фойдаланишни режалаштириб қўйди.

С. Ҳусайн яна бир қабиҳликка тайёргарлик кўрмоқда. У кимёвий қурол, биологик қурол, яъни ўлат юқтирувчи микроблар билан дағдаға қилмоқда. Булар ўйнашиб бўлмайдиган қуроллардир. Зеро, бу қуроллар инсониятга зид деб топилиб, аллақачон тақиқланган. Башарти шунга қарамай ҳам уларни ишлатадиган бўлса, «ўзи қазиган чоҳга ўзи йиқилиши» муқаррардир.

Ҳозирги кунда урушнинг ўзи бемаъничилик бўлиб қолди. Чунки сир яшириб бўлмайди. Шундай разведкачи Ер йўлдошлари борки, душман тараф қўшинларининг қаердан қаёққа жилаётганлигини, ҳатто кечаси ҳаво булут бўлганида ҳам шундоққина кўрсатиб тураолади. Машиналар у ёқда турсин, ҳатто уларнинг номерларини ҳам кўрсата олади, командирлар радио орқали бераётган буйруқларини эшита олади...

Ш. КУНЧИ.

Дмитрий Врубелнинг номини ҳозирги кунда бутун Берлин билади. У яқинда бошқа мамлакатлардан ташриф буюрган ҳамкасблари қатори очиқ ҳавода Берлин деворига сурат чизишда қатнашди. Унинг чизган икки сурати кенг жамоатчилик томонидан юксак баҳоланди. Ёш мусаввир яратган асарлар Берлин девори рамзи сифатида қабул қилинди ва Берлин деворига бағишланиб янги очилган «Чекпойт Чарли» музейи кўргазмасидан ўрин берилди.

СУРАТДА: Д. Врубель ва А. Спицина музей кўргазмасига қўйиладиган асар олдида.

В. ОГОРОДНИКОВА сурати (СИТА сурат лавҳаси).

ЗОБИТЛАР ТЕРГОВ ҚИЛИНМОҚДА

ДЕҲЛИ. (СИТА мухбири Александр Гуров). Ҳиндистон армиясининг бир неча зобити, шу жумладан, тўрт нафар генерали яқинда бошланган секс жанжалига аралашиб қолдилар, деб хабар қилади «Ҳиндустан таймс» рўзномаси. Рўзнома олган маълумотларга кўра, зобитлар ўз ҳамкасбларининг рафиқаларини йўлдан урганликда айбланмоқдалар.

Шу муносабат билан рўзнома ана шундай нохуш хатти-ҳаракатлари фош қилинган барча зобитларга истеъфога чиқиш таклиф этилганлигини ёзади. Улар орасида генерел-лейтенант, генерал-майор ва икки нафар бригада генерали бор.

Бироқ мамлакатнинг қуруқликдаги кучлар вакили журналистлар билан учрашувда мазкур ишнинг барча тафсилотларини тушунтириб беришдан бош тортди ва ҳозирча барча зобитлар ўз хизмат вазифасини бажараётганлигини айтди.

Маҳаллий матбуотнинг хабарларига кўра, зобит шаънига исnод келтирувчи хатти-ҳаракатларда фош этилган яна қарийб 15 нафар зобитнинг иши ҳозирги вақтда тергов қилинмоқда. Улар орасида Ҳиндистон армиясининг яна бир неча генерали ҳам бор.

АВТОМОБИЛЛАР ҚАТНОВИГА ТЎСҚИНЛИК

ҚОҲИРА. (СИТА мухбири Олег Зуенко). Саудия маъмурлари Иорданияга қироллик ҳудудидан Иордания юк машиналарининг қатнашига рухсат беришдан бош тортдилар, деб хабар қилди Исроил радиоси.

Бу Саудия Арабистони ҳукуматининг Форс кўрфазидаги можарода Ироқни у ёки бу даражада қўллаб-қувватлаётган Араб давлатларига нисбатан кўраётган чораларидан биридир.

Ўз навбатида Иордания ҳукумати Саудия Арабистонига ва Форс кўрфазидаги бошқа Араб давлатлари томон йўлга чиққан оғир юкли автомобиллар қатновига тўсқинлик қила бошлади. Форс кўрфазида АҚШ, Европа ва Араб давлатларининг, жаҳондаги бошқа мамлакатларнинг ҳарбий қисмларидан иборат кўп миллатли кучлар жойлаштирилган бўлиб, улар Ироқнинг босқинчи қўшинлари Қувайт ҳудудидан дарҳол олиб чиқиб кетилишини ва у ерда қонуний ҳукумат тикланишини талаб қилмоқдалар.

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ

УМИД ЙЎЛДОШИ УНИНГ

чиқиш олдидан комбат Маҳмудовни чақирди.

— Афғонларнинг тилини биласанми?

Ботир аввалига анча ўйланиб қолди. Курсантлик йилларида касалхонага тушиб қолганди. Унда 30-40 нафар афғон йигитлари ҳам даволанарди. Улар билан дўстлашди. Форс тилини қунт билан ўргана бошлади. Айниқса, Муҳамад Собир деганн жуда билимдон эди. У Фирдавсий, Навоий ғазалларини мукаммал биларди. Ўшанда ҳеч ўйламаганди, тақдир ўзини бу томонларга олиб келади, деб.

— Оз-моз биламан, ўртоқ майор. Лекин эшитишимга қараганда бу атрофда кўпроқ ўзбеклар яшар экан.

— Ундай бўлса, яна ҳам яхши, — деди Александр Владимирович. — Ерлик аҳоли билан тил топишишга ҳаракат қилинг. Мусулмон одати бўйича муомалада бўлинг. Шундай қилсак, ниятимиз холислигини тушунишади, бизга халақит беришмайди. Бу ҳам жанговар топшириқ, ўртоқ, лейтенант!

Йўлга чиқишди. Икки томон чексиз боғ, кўм-кўк яйлов. Файзиобод деб бекорга аташмаган экан. Қани энди, шу табиат қўйнида мириқиб дам олсанг.

— Худди ўзимизнинг Ўзбекистонга ўхшайди ўртоқ лейтенант, — юртдошининг кўнглидан нималар кечаётганини билгандек гап қотди оддий аскар Шокир Абдураҳмонов. — Ҳавосини қаранг, қандай мусаффо.

— Ҳа, роҳат қилиб дам оладиган жойлар экан. Уруш, қон тўкишлар шундай жойларнинг ҳам тинчини бузди-я.

Гаплашиб ўтириб айтилган жойга ҳам етиб келишди. Икки тоғ ўртасидан келган сел натижасида йўлни харсанг тошлар тўсиб қўйибди. Кўп жойлар ўпирилиб тушган. Экинзорларга эса гўё тош ёққандек. Даранинг ўнг тарафида қишлоқ кўринди. Вақтни бой бермай тезда ишга киришишди. Кўп ўтмай қишлоқ болалари тўплана бошлашди. Улар аскарларнинг ишлашини қизиқиб кузатишарди. Ботир бир нечтасини чақириб, суҳбатлашди. Қизиқ-қизиқ гапларни айтиб берди. Бундан мақсад мабодо қишлоқда совет жангчиларига қарши кайфиятдаги кишилар бўлса, ҳар қалай болалари тургани учун отишолмайди. Иккинчидан, уларнинг юз-кўзидан шу ердаги вазиятни билиб олиш мумкин.

Кўп ўтмай беш-олти нафар катта кишилар ҳам келишди. Эскича урф-одатларни билиши қўл келди. Ботир улар билан мусулмон одати бўйича сўрашди. Келганлар ҳам ҳурмат билан жавоб қайтаришди. Ботир сездики, барибир ўртада қандайдир совуқлик, ишончсизлик бор. Барваста қоматли, қалин қора соқолли киши ўзини «қишлоқ оқсоқоли Ашраф» деб таништирди. У лейтенантга бошдан-оёқ разм солиб чиққач, гап бошлади:

— Сизни ўзбек деб эшитдим?

— Тўғри, эшитибсиз, ўзбекман, тошкентликман.

— Командирмисиз, ё оддий аскарми?

— Муовини сиёсий, — форсча жавоб берди Ботир.

Бу жавоб оқсоқолни ҳайратга солди. Унга яна бир бошдан разм солди. — Шўронинг мусулмон аскарларини кўп кўрганмиз, — деди ўзбек тилида, — лекин командирини ҳеч учратмаган эдик. Биз уларнинг командирларини фақат ўрислар деб эшитардик.

— Ўзбек, қозоқ, қирғиз, туркман, тожиклар орасидан ҳам кўп командирлар етишиб чиққан.

— Болаларнинг айтишича, калима ҳам келтира олар экансиз...

Маҳмудов калима келтириб, Қуръондан бир сурани ёд айтиб берди. Унинг ҳозиржавоблиги деҳқонларни лол қолдирди. Собиқ ҳамюртларига ҳурмат билан қарай бошлашди. Маълум бўлишича, қишлоқда табиб йўқ экан. Касалларни шаҳарга олиб боришнинг эса иложи йўқ — узоқ. Ботир медицина хизмати катта лейтенанти Владимир Бариновга мурожаат қилди. Икки ўртада ишонч пайдо бўлди. Бошқа қисмларнинг машиналари шу йўллардан ўтаётганида ҳеч ким дахл қилмайдиган бўлди.

2

Оқсоқол яхшиликка яхшилик қилди. Олтинчи сентябрь куни эди. Жангчилар ҳар кунгидек эрталаб келиб ишларини давом эттиришди. Шу пайт оқсоқол пайдо бўлди. Лейтенант сездики, у анчадан бери кутяпти. Салом-аликдан сўнг, «Ботиржон, сизда ишим бор эди, четкага ўтайлик» деди. Лейтенант унинг нимадандир ташвишланаётганини кўриб хавотирга тушди.

— Эртадан бошлаб бизда уч кун рамазон байрами бўлади, — деб шивирлади у. — Тушунгандирсиз, нима демоқчилигимни?

— Албатта...

— Уч кун мобайнида бу ерларга келманглар. Душманлар қурбонлик ўрнига сизларни қирмоқчи. Шунга тайёрланишяпти. Иложи бўлса, ҳозироқ кетганинглар маъқул...

Ботир алоқачилар олдига бориб қисм командири билан уланди. «Тезда орқага қайтинглар, — буюрди командир. — Қолган гапни шу ерда маслаҳатлашамиз». Лагерга қайтишгач орадан бир соат ҳам ўтмай юқоридан шу гапларни тасдиқловчи хабар келди. Уч кун ишга чиқмаслик ҳақида қўмондонликдан фармойиш келган эди.

* * *

Командир ҳаммани йиғиб вазифани аниқ ва лўнда қилиб тушунтирди:

— Бизга Саланг йўли орқали нариги томонга ўтишимиз ва табиий офат туфайли вайрон бўлган йўлни тартибга келтиришимиз буюрилган. Сел йўлнинг бир неча километрини ювиб кетган, кўп жойда тош уюми ҳосил бўлган. Натижада автомобиллар қатнови жуда қийинлашди. Кобул аҳолисини озиқ-овқат, қисмларимизни қурол-ярог билан узлуксиз таъминлаб туриш учун йўлни тезда тартибга келтиришимиз керак. Йўл хавфли, атрофда йирик душман тўдалари бор. Ҳар лаҳза жангга тайёр турайлик. Айниқса, ишни тугатаётганимизда. Чунки йўл уларга ҳам жуда керак. Битиришимизни кутишади. Кейин «ҳунар» кўрсатишлари мумкин. Ҳаммаси тушунарлими?

Яна ўша манзара. Охири кўринмайдиган илонизи йўл. Ўнг томон — пастлик, дарё. Бу йўллардан неча минглаб совет аскарлари ўтган. Улар ичида юзлаб ўзбеклар ҳам бор эди. Афсус, кўплари учун Саланг довони сўнгги армон бўлиб қолди. Бу довон кўпларнинг гулдек умрини эрта хазон қилди. Мангу ўн тўққиз, йигирма ёшларида бегуноҳ қонлар тўкилди, бу ерда. Шу тошларнинг, шу йўлларнинг тили бўлса айтсин, не-не дўстларидан жудо бўлганини. Ё, раб, жудоликка чора борми бу дунёда? Аскар қадрини аскар билади. Белига камар тақиб хизмат кўрмаган нени билади? Ўлим билан юзма-юз келганда ҳам сесканмаган йигитлар қадрдон қуролдошларидан жудо бўлганларида ўкириб-ўкириб йиғлаганлар, жасадини қучиб йиғлаганлар. Солдат йиғиси оғир бўлади, у оналар каби юрак бағри тилка-пора бўлиб фарёд қилади.

Боя комбат тўғри айтган экан. Бора-боргунларича ҳеч қандай хавф-хатар сезилмади. Белгиланган манзилда уларни афғон аскарлари кутиб олишди. Иккала томон раҳбарлари иш режасини тузишди. Топшириқ икки кунда уддаланди. Иш тугагач икки томонга кетишди — афғонлар ўз маконига, бизникилар келган томонларига. Колонна аста-секин Саланг йўлагига қараб кўтарила бошлади. Лекин ўша куни ерости йўлидан ўтишнинг имкони бўлмади. Сабаби, хавф-хатарларнинг олдини олиш мақсадида машиналар ҳаракати бир ёқлама қилиб қўйилганди. Яъни бир кун у томонга, бир кун бу томонга қараб юришарди. Эрталабгача кутишга тўғри келди. Эрта тонгда биринчилар қатори тоннелдан ўта бошлашди. Ҳаммаси кўнгилдагидек кетарди. Колонна йўлакдан чиқиб довондан аста-секин туша бошлади. Уч кундан буён кутилаётган нохушлик шунда рўй берди. Қайсидир қоя панасида туриб гранатамётдан отилган граната биринчи кетаётган машинани ёндириб юборди. Йўл тўсилди. Барча техника тақа-тақ тўхтади. Душман бошқа қуроллардан ҳам бараварига ўт оча бошлади. Бехос қилинган ҳамладан кутилмаганда ҳамма эсанкираб қолди. Биринчи бўлиб комбат ўзини қўлга олди. Ўқ «ёмғири»га қарамай БТРдан сакраб тушди-да, «ҳамма ўзини панага олсин» деб буюрди. Аксилинқилобчилар майорга қараб ота бошлашди. Афтидан унинг командирлигини сезишганди. Комбат ўнг оёғидан қаттиқ яраланди. Шундай бўлса-да, бутун иродасини тўплаб бранетранспортёр орқасига юриб ўтди.

Тайёр нишон бўлишдан ёмони йўқ урушда. Қуролинг бўлсаю, отишга имконинг бўлмаса, қийин экан. Прапоршчик Н. Васнлёнок қулай жойга ўтиб жавоб ўт очмоқчи бўлганди, имкон беришмади, ҳатто бошини кўтаролмай қолди. Вазият оғирлашиб борарди. Колонна бошида гуриллаб ёнаётган машина йўлни тўсиб қўйган, ундан ҳам ёмони портлайдиган дақиқалар яқинлашиб келарди. Техникалар бир-бирига жуда яқин турибди, портлаш рўй берса ёнғин уларга ҳам ўтиши аниқ. Ҳал қилувчи дамларда 1-рота старшинаси прапоршчик Н. Разинский жасорат кўрсатди. У ўрнидан сакраб турди-да, ёнаётган машина томон югурди. Ҳайдовчи яраланиб кабинада беҳуш ётарди. Уни йўл четига олиб ётқизди ва яна машинага чиқиб жарлик томон ҳайдади.

(Давоми бор).

3

Телетайп лентасидан

● СОФИЯ. Болгариянинг Велинград сайлов ноҳиясида бўлиб ўтган қўшимча парламент сайловининг расмий якунлари чиқарилди. Социалистлар партиясидан депутат Атанас Семирджиев жумҳурият вице-президенти лавозимига сайлангани муносабати билан қўшимча парламент сайлови ўтказилган эди.

Буюк халқ мажлисида депутатлик мандатига турли сиёсий кучлардан беш номзод даъвогарлик қилди. Лекин Болгария социалистик партиясининг вакили Илко Илиев билан демократик кучлар иттифоқи номзоди Александр Попов ўртасидаги кураш, айниқса, қизғин тус олди. Александр Попов овозларнинг қарийб 60 фоизини олиб, ғалаба қозонди.

● ПРАГА. Чехословакия Коммунистик партияси ноябрь ойида бўладиган XIX съездига тайёргарлик давом этмоқда. Шу муносабат билан Чехия ва Моравия Компартияларининг ноҳия конференциялари бўлиб ўтди. Бундай конференциялар дам олиш кунлари Чехия жумҳуриятининг 21 та ноҳиясида ўтказилди. Съезд олди ҳужжатларини муҳокама қилиш ва Чехословакия коммунистлари партиясининг янги номи ҳақида мунозара ўтказиш конференцияларнинг кун тартибидан ўрин олган. Анжуманларнинг кўпгина қатнашчилари Чехословакия Коммунистик партиясининг эски номини сақлаб қолиш тарафдоридирлар.

● МАНАГУА. Сандиночилар назорат қилиб турган меҳнаткашлар миллий фронти (ММФ) ҳукуматнинг иқтисодий сиёсатига қарши норозилик белгиси остида Никарагуада фуқаролар бўйсунмаслиги кампаниясини бошлади. Пойтахтда ва жумҳуриятнинг кўпгина бошқа шаҳарларида сандиночилар касаба уюшмалари тарафдорларининг оммавий намойишлари бўлиб ўтди. Президент маҳкамаси биноси олдидаги намойишда 6 минг киши қатнашди. Полиция билан тўқнашув бўлмади.

Манагуадаги митингда сўзга чиққан ММФ раҳбари Лусио Хименес бошланган норозилик ҳаракатлари «халқ манфаатларига зид иқтисодий сиёсат ўтказаётган» ҳукуматга нисбатан огоҳлантиришдир, деб таъкидлади. У маъмурлардан кенг халқ оммасининг қашшоқлашувига олиб келадиган чора-тадбирлардан воз кечишни талаб қилди. Лусио Хименес ММФ ҳукумат билан музокараларни бошлашини ҳам хабар қилди. Музокаралар чоғида сандиночилар касаба уюшмалари ўз талабларини баён этадилар. Улар, жумладан, давлат секторида иш билан таъминланишга кафолат берилишини асосий коммунал хизмат ҳақи оширилмаслигини, қишлоқда ер муаммоси ҳал этилишини, Президентнинг бир қанча декретлари, шу жумладан, мусодара қилинган ерларни ва бошқа мулкларни собиқ эгаларига қайтариб беришга, шунингдек, ижтимоий эҳтиёжлар учун бюджет маблағларини сақлаб қолишга таалуқли декретлари бекор қилинишини талаб этмоқдалар.

(СИТА).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

СИЁСАТДАН ГАПИРИШ ТАҚИҚЛАНДИ

● УМУМАН сиёсат тўғрисида қаерларда кўп гапирлади? Кенияликлар бу саволга қуйидагича жавоб беришади: қаҳвахоналарда, пивохоналарда. Эндиликда Кениядаги Накуру шаҳри аҳолиси бу жойларда сиёсатдонлик қилишдан маҳрум бўлишди, яъни тақиқланди.

Мазкур шаҳар парламенти депутати Жозеф Курианинг таъкидлашича, бундай жойлар сиёсий баҳслар учун ҳарқалай яхши макон эмас, чунки сархуш одам онгига ҳар қандай сиёсат ҳам акс таъсир кўрсатаркан.

ЭГИЗАКЛАР 100 ЁШДА

● ЯҚИНДА францияли эгизаклар — Жорж ва Робер Буригаларнинг юз йиллик байрамига совға қилинган тортни 200 та шам безади.

Ака-укалар 1890 йилнинг 30 сентябрида Бордо шаҳрида туғилганлар ва ўзларининг ана шу узоқ умрларини биргаликда кечирганлар. Фақат биринчи жаҳон уруши туфайлигина улар бир-бирларидан бироз муддат айриликда яшаганлар. Эгизаклар соғлиқларидан ҳеч қачон шикоят қилишмаган, ёшлари бир жойга бориб қолган бўлишларига қарамай, хотиралари яхши. Улар спиртли ичимликни ҳатто татиб кўришмаган ва чекмаган.

Ака-ука ўзларининг бу байрамини 55 нафар фарзандлари ва набиралари қуршовида кутиб олдилар.

ҚУРБАҚА ҚИЧҚИРИҒИ

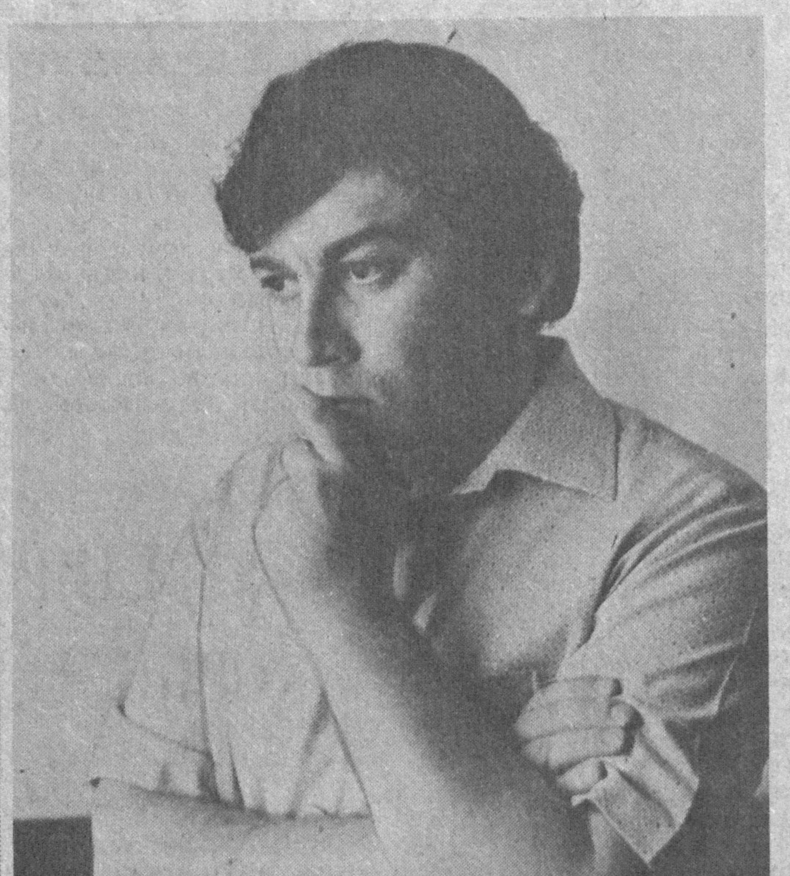
● ПУЭТРО—РИКА ўрмонларидаги дарахтларда яшовчи қурбақалар жуда ҳам қаттиқ қичқирар экан, яъни улар қичқириғининг кучи 108 децибелга тенг.

Авваллари мутахассислар уларнинг қичқириғи фақат икки хил маънони — «Йўқол, бу ердан» (бу унинг рақибига нисбатан) ва «Бу ерга кел, азизим», деган маънони англатади дейишарди. Лекин сўнгги тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, уларнинг овози жуда мураккаб характер касб этаркан.

Бироқ улар кўпинча бошқа жинсдаги тоифаларини ўзига жалб этувчи қўшиқ куйлашади. Чунки уларда жуфтлашиш йил бўйи давом этади, деб хабар беради Американинг «Интернэшнл уайлдлайф» ойномаси.

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига номзодлар

ОМАД ТИЛАЙМАН

Инсон вужуди минглаб ҳис-туйғуларни жамлаган улкан бир кашфиёт манбаидир. Инсон мана шу хислатлари билан ҳар лаҳза жамиятда юз бериб турадиган турли кечмишлар-жараёнлар, яъни эрк билан эрксизлик, ўлим билан туғилиш, олижаноблик билан тубанлик, раҳмдиллик билан жаллодлик, умрни сақлаб қолиш йўлидаги инсоний уриниш билан бирга авлод қолиши орасидаги табиий интилиш ва шуларни олдиндан, кейинги муносабатларни сезиб, турлича таъсирланади. Ўша ҳис-туйғулар турли таъсирланишлар оқибатида қонларини жўштириб, мияга тушунча ўз муносабатини билдиради, инсон аниқ бир қарорга келади. Худди мана шу ҳиссий, тушунчавий жараёнларга китобхон ўз вақтида жиддий эътибор қилса, ўқиётган асари нечоғлик ёққан-ёқмаганлигини унинг умуминсоний санъатга қанчалик алоқадорлигини фарқлаши қийин эмас. Демак, инсоф ва виждон билан баҳоласа китобхон ўқиётган асаридан қалбига муштарак ҳамоҳангликларни топа олади. Зарур, нозарур ёзмишлар қатори, мантиқсизликлар ҳам ўз-ўзидан намоён бўлади. Буни фарқлаш учун катта тажриба ва тафаккур қудрати ҳам зарур. Бу гапни айтишдан мақсад улуғ санъат асарини омма ҳам, танқидчи ҳам яратишга кўмаклашмайди, аксинча истеъдодларгина уни яратади. Улуғ санъаткорларнинг мақсад ва масалаги ҳақиқий санъат мазмунини белгилайди.

Гап Аббос Саиднинг «Райҳон иси тутган ҳовли» китобини Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига номзодликка кўрсатилганлиги ҳақида бораётир. Мазкур асарни «Ешлик» ойномаси 1990 йили шу мукофотга тавсия этиб жуда тўғри иш қилибди. Чунки ойноманинг ўзи асарини 1989 йил 10-11-сонларида босган эди.

Асарни бир ўтиришда ўқиб тугатдим. Асар бошидан охиригача ҳаяжон билан ўқилади. Асарнинг бош қаҳрамони — дарвишнамо Аппон чолнинг қиёфаси, феъл-атвори ўзига хослиги билан мени беҳад ҳайратга солди. Аппон чол тимсолида мен софдил, эътиқодда комил, меҳнатда эзилган, лекин бирор вақт қисматидан нолимаган ўзбек чоли, қолаверса ўзбек халқининг отасини кўрдим. Қатағон йилларида бегуноҳ жафо чеккан, бироқ ўшанда ҳам «инсоний эътиқоди»дан воз кечмаган, доим она-тупроқ ва унинг фарзандларининг ёруғ кунлари учун умрини узайтиришга уринган Аппон чолнинг туҳфа ҳис-туйғулари ва тафаккури фаолиятини тўлалигича ифодалашга уринган билан ёзувчи иккинчи бор ҳурматимни оширди. Шу тариқа адабиётда бир оз тажриба орттирган мен — ёзувчининг ҳис-туйғулари, тушунчаси Аббос Саиднинг китобидан мамнунлик ҳосил қилди.

Ёзувчи ўз қаҳрамонларининг таржимаи ҳолини яхши билади. Чолнинг бошига кулфат солган ва нокас кишилар ҳаётидан орасида ёзувчи хабардорлиги сезилиб турибди. Асар мутлақо изтиробларга алангаси орасида ёзилган. Аббос Саид илк ҳикояларидагидай ортиқча тафсилотларга ўрин бермайди ва натижада бир бутун сюжет қуришга эришади.

«Райҳон иси тутган ҳовли» китобига жамланган асарлар ҳалол ва мард инсонлар ва уларнинг ҳаётдаги ибратли умрлари мазмуни билан инсониятга доим барбодликлар келтирувчи олчоқ кимсалар орасидаги абадий курашга бағишланган. Демак, китобдаги асосий мақсад — «Хончорвоққа тун чўкканда» қиссасида турли-туман кишиларнинг ўзига хос қиёфалари, феъл-сабатларини шахсий муносабатларини қаламга олган бўлса, «Райҳон иси тутган ҳовли» қиссасида қаҳрамонларнинг қиёфалари, феълатворларидаги умумлаштирилган ҳолда замондошларининг ҳис-туйғуларига чуқур кириб, уларнинг мақсад ва маслакларининг биринчи қаторга чиқаришга уринган. Ёзувчи ўзининг ҳис-туйғуларини ҳам мутлақо чекламай табиий йўналишига қўйиб беради. Натижада асар ҳиссиёт билан ёзилиб, ўзига оҳангдорлик касб этади. Ёзувчи асар қаҳрамонларининг ҳис-туйғуларини батафсил тасвирлаш, яъни босқичма-босқич кузатиши билан бирга қаҳрамонларнинг гўзаллик, яъни инсон манфаатига йўналтирилишини ҳам эсидан чиқармайди. Оқибатда бадиий асарнинг асосий қонуниятларидан бири бўлмиш — деталлаштириш қонуниятини ўша тўла амалга ошириш даражасига кўтаради. Хулоса қилиб айтганда мазкур асар сюжет қурилиши жиҳатидан ҳам мукаммаллик талабларига тўла жавоб бера олади. Имоним комил, ёзувчининг ёши улғая борган сари, кўзга ташланаётган баъзи бир жузъий камчиликлар — чўзилиш ва узилишлардан мутлақо қутилади.

Аббос Саид ҳиссиётли ёзувчи. Ҳиссиёт эса истеъдоднинг онасидир...

Табиий даҳо ёзувчилар ҳам илк бор қўлларига қалам олиб ҳақиқий санъат асарларини ярата олмаганлар. Ўзларига яратилган улуғ санъатнинг қонун-қоидаларини обдон ўрганиб, такомиллаштириб, шундан кейингина ҳақиқий асарларини дунёга келтирганлар.

Асарларидан кўриниб турибдики, Аббос Саид улуғ санъатга тинмай талпинаётганидан дарак бераяпти.

Бу йўлда унга улкан ютуқлар тилайман. Ўйлайманки, Аббос Саиднинг Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига муносиб кўрилиши, адабиётимизнинг юзини келажак авлод олдида ҳам ёруғ қилади.

Ўктам ҲАКИМАЛИ.

Йўл азоби...

(Луқма)

Шу йил 22 сентябрь куни эрталаб туғилиб ўсган қишлоғимга (Жиззах вилояти Ғаллаорол ноҳиясидаги Қоратош қишлоғи) бормоқчи бўлиб йўлга отландим. «Тошкент» автостанциясидаги 11 кассага бориб Ғаллаорол ноҳиясига патта олиш учун кассир аёлга мурожаат қилдим. У ғаллаоролликлар учун Самарқанд шаҳрига борадиган автобусга патта сотилган вақтда берилишини айтди. Бир соатдан ортиқ кутишга тўғри келди. Кассир аёл патта сота бошлагач, унга қайтадан мурожаат қилдим. Лекин у ҳамма сотиладиган патталарга фақат Самарқанд шаҳригача деб ёзиб қўйганлигини айтди. Ноилож 4 сўм 55 тийинлик йўл ҳақи ўрнига 6 сўм тўлаб, патта олишга мажбур бўлдим...

Соат 15.00 да Ғаллаорол шаҳридаги автобус бекати кассасидан «Ғаллаорол — Ғафур Ғулом» давлат хўжалиги маршрути бўйича қатновчи автобусга патта олдим. Автобус 16.30да жўнаши лозим эди. Лекин автобусдан дарак бўлмади. Сўнг кассир йигит буниңг сабабини билиш учун Ғаллаоролдаги 50-автобазага жўнаб кетди. Шу кетганича кассирнинг қачон қайтиб келгани бизга қоронғу. Одамларнинг сабру тоқати тугади. Сўнг кассир орқасидан пиёда автобазага жўнашди. Шу пайт қаердандир 69-21 СНМ номерли автобус пайдо бўлиб қолди. Ҳайдовчи агар йўл ҳақига 2 сўмдан тўласаларинг, обориб қўяман, деб шарт қўйди. Йўловчилар рози бўлишди. Ахир рози бўлмай иложлари ҳам қанча эди, уларнинг. Чунки «Ғаллаорол — Ғафур Ғулом» давлат хўжалиги маршрутига ягона автобус ажратилган бўлиб, бир кунда фақат икки бор қатнайди. Агар йўловчи соат 16.30 дан кеч қолса, кўчада қолиши аниқ.

Шундай қилиб, ўша куни одамлар номаълум ҳайдовчига 2 сўмдан бериб (белгиланган йўл ҳақи 1 сўм) уйларига етиб олишди. Уларнинг кўпчилиги маршрут бўйича қатновчи автобусга патта олишганди.

Мазкур ҳангомага Ғаллаорол ноҳиясидаги йўл қатнови учун мутасадди ходимлар қандай муносабатда бўлишаркин? Халқ қачонгача алданади?

Т. НИЕЗОВ,
Жиззах вилояти.

Диққат, конкурс!

БИР СЎМГА... ХОРИЖГА

боргингиз келса, конкурсда қатнашинг

Яқиндагина Италияда ўтган жаҳон чемпионатини мамлакатимиз футбол мухлислари ҳамон алам билан эслашмоқда. СССР терма командаси яна инқирозга учради, орзуларимиз яна ушалмай қолди.

Олдинда эса янги синовлар; ишқибозлар Анатолий Бишовец раҳбарлигидаги терма команда ўйинларини ҳаяжон билан кузатишяпти, 3 ноябрь куни бўладиган Европа чемпионатининг саралаш ўйинларини сабрсизлик билан кутишяпти.

«Ёш ленинчи», «Ўзбекистон физкультурачиси» — «Физкультурник Узбекистана» рўзномалари Марғилон шаҳар комсомол қўмитасининг «Ишонч» ёшлар илмий-техника ижодкорлиги маркази билан ҳамкорликда Европа чемпионатига бағишланган футбол конкурсини ўтказишга қарор қилди. Конкурс жюриси ҳайъати қуйидаги саволларни сизларга ҳавола этади:

1. Европа чемпионатининг 3 ноябрь куни бўладиган Италия — СССР командалари саралаш ўйини қандай ҳисоб билан тугайди?

2. Футболчиларимиздан ким биринчи бўлиб Италия дарвозасига тўп киритади?

3. «Пахтакор» командаси бу йил биринчи лига мамлакат чемпионатида нечанчи ўринни эгаллайди ва қанча очко тўплайди?

4. Биринчи лигада дастлабки уч ўринни қайси командалар эгаллайди? Қайси команда тўртинчи ўринни олади ва олий лигада охирги ўринни эгаллайдиган командани айтинг. Булар ўртасидаги «ўтиш» ўйинлари қандай ҳисоб билан якунланади?

5. Иккинчи лиганинг шарқий минтақасидаги қайси команда биринчи лигага йўлланма олади?

Конкурс шартига кўра саволларга жавобларни рўзномадаги жадвалга ёки ўзингиз алоҳида варақққа ёзиб юборинг.

Жавобларни чекланмаган кўринишда (вариантда) юбориш мумкин. Фақат ҳар бир кўринишдаги жавоб учун бир сўмдан қуйидаги ҳисоб счётига ўтказиш шарт:

Тошкент шаҳри, ҳисоб счёти 000609013 Киров ноҳияси турар-жой ижтимоий банки — МФО — 734321.

Шундан кейин тўлов квитанциясини жавобларга қўшиб таҳририятимизга юборинг.

ИЗОҲ: дейлик саволларга беш хил кўринишда жавоб ёзаяпсиз, демак жамғарма банкига 5 сўм, 10 хил кўринишдаги жавобга 10 сўм тўланади. Жавобларни тўлов квитанцияси билан биргаликда таҳририятимизга юборишингизни ва конверт устига «Конкурс-90» деб ёзиб қўйишни унутманг.

Саволларга тўлиқ, тўғри жавоб топганлар учун иккита пул мукофоти — ҳар бири **1000 сўмдан**;

жавоб тўлиқлиги бўйича иккинчи ўринни олганларга тўртта мукофот — **500 сўмдан**;

учинчи натижалар учун бешта мукофот — **200 сўмдан** ҳамда халқаро ёшлар лагерига иккита бепул йўлланма.

Энг кўп жавоб вариантини тўлдирган футбол ишқибозига **хорижга бепул йўлланма** берилади.

Биринчи ва иккинчи ўринларга даъвогарлар натижалари бир хил бўлиб қолган тақдирда пул мукофотлари улар ўртасида тақсимланади.

Ёшлар халқаро лагерлари ва хорижга йўлланмаларга ҳам даъвогарлар кўпайиб кетса-чи? Унда даъвогарларнинг ўзлари ва конкурс жюриси ҳайъати аъзолари иштирокида қуръа ташлаш йўли билан ғолиблар аниқланади.

Шундай қилиб конкурсимизда иштирок этувчи футбол билағонларига омад тилаймиз. Жавобларни 15 октябргача қуйидаги манзилгоҳга жўнатинг:

Тошкент шаҳри, 700029, Намойишлар Хиёбони, «Ўзбекистон физкультурачиси» — «Физкультурник Узбекистана» таҳририяти ёки Тошкент шаҳри Ленинград кўчаси, 32, «Ёш ленинчи» рўзномаси таҳририяти.

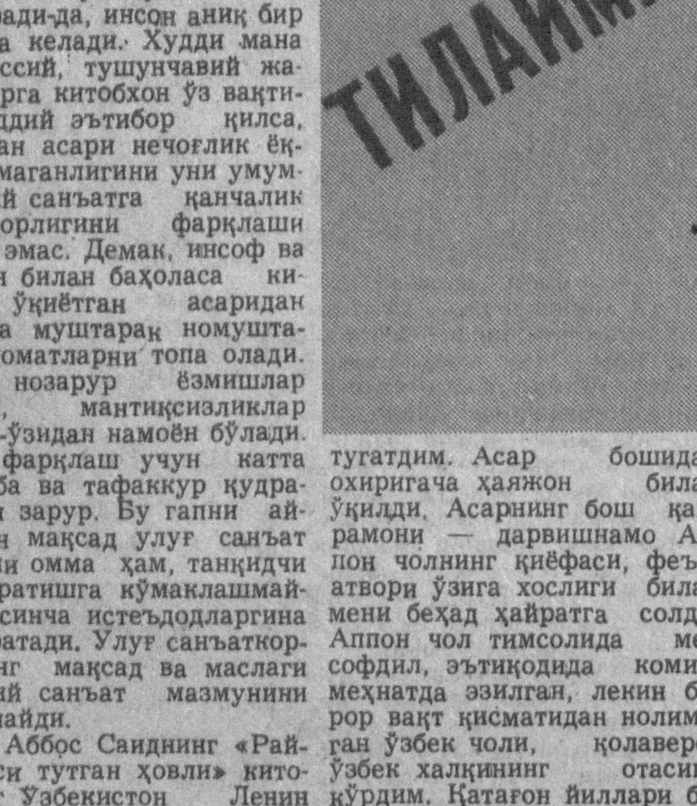
Тушган маблағлар ёшларнинг илмий-техника ижодкорлиги ҳамда болалар ва ўсмирлар спорт мактабларини ривожлантиришга сарфланади, бир қисми конкурс ташкилотчилари ҳисобида қолади.

Саволлар билан қуйидаги телефон номерларига қўнғироқ қилишингиз мумкин: **39-43-75, 39-43-20.**

«Ёш ленинчи»: **32-55-81, 33-95-97.**

Пойтахтимиз меҳмонлари

МЕНИ КЎРИШНИ ХОҲЛАСАНГИЗ...

Салом азиз ёш муштарийлар! Келинг, танишиб қўяйлик. Мени Қизил Шапкача дейишади. Мен Қуйи Тагил қўғирчоқ театри артистлари билан 6 октябрдан 31 октябргача Тошкент шаҳрида гастролда бўламан. Сиз билан жумҳурият қўғирчоқ театрида учрашиб қолсак эҳтимол.

Мен истиқомат қилаётган театр 46 ёшга тўлди. У Улуғ Ватан урушининг суронли йилларида таваллуд топган. Томошабинлар илк бор унинг актёрлари ижросидаги Ганс Христиан Андерсеннинг «Малика ва чўчқабоқар» спектаклини кўришга мушарраф бўлишган. Унинг ортидан «Буратино», «Золушка», «Чебурашка» ва бошқа кўпгина эртаклар дунёга келди.

Яқинда менинг артист дўстларим «Салом, Пашшавой» томошаси билан Сибирнинг Абакан шаҳрида бўлиб ўтган «Қўғирчоқпараст-90» фестивалида иштирок этишди. Рязанда бўлиб ўтган «Режиссёрлик гурунглари» фестивалида эса М. Булгаковнинг «Итюрак» асари билан қатнашдилар.

Биз Тошкентга олиб келган эртакни сиз яхши биласиз ва севасиз. «Қизил Шапкача» ҳақидаги бу эртак француз ёзувчиси Шарль Перро қаламига мансуб. Уни бир неча йил муқаддам биз илк бор театримиз саҳнасида қўйгандик. Рости, яхши спектакль чиқди. Бироқ ҳар доим Бўри аввало Бувижонимга, сўнгра менга ташланганида томошабинларимиз йиғлаб юбораверишди. Шундан биз ўз спектаклимиздан Бўрини қувишни режалаштирдик. Бунда бизга «Яна Қизил Шапкача ҳақида» спектакли муаллифлари С. Ефимов ва С. Коганлар ёрдам беришди. Қадимий эртак асосида улар янги, ғаройиб эртак яратишди. Спектаклни театримизнинг бош режиссёри Г. Гольдман саҳнага қўйди. Уни рассом М. Юшков безади, оҳангсоз Л. Маркелов мусиқа билан бойитди.

Мабодо Бўрисиз «Қизил Шапкача» сизни қизиқтирса, томошаларимизга марҳамат қилинг.

Қизил Шапкача сўзларини
О. ЧЕРЕПОВА ёзиб олди.

Миннатдорман, «Ёш ленинчи»!

Савоб ишга қўл урсанг-у, лекин сени қўллаб-қувватлайдиган инсонлар бўлмаса, дунёда бундан оғир дард йўқ экан. Худога шукур, Китоб ноҳиясидаги «Наврўз» давлат хўжалиги ҳудудидаги И. Ганди номли мактабни ўз пешона терим эвазига топган пулим ҳисобига қуришга киришганимда яхши ниятли кишилар ўз ёрдамларини аямади. Лекин баъзилар ҳатто устимдан кулди. Ғаламислар эса ўз ниятларини амалга ошириш дардида ишнинг белига тепиб, сунъий тўсиқлар қўймоқчи бўлишди. Тўғриси, менга оғир дамларда ўз ёрдамини аямаган «Ёш ленинчи» рўзномаси ходимларидан миннатдорман. Мен учун маънавий мадад, таҳририят ўша мактабнинг қурилишини ўз оталиғига олганлигида бўлди. Кўплаб журналистлар мактаб қурилиши ҳақида доимий равишда мақолалар бериб, халқни бу ишдан хабардор қилиб менга маънавий кўмак бериб турди. Ўз ниятимга етдим. Узоқ курашлардан сўнг. Мактаб қурилди. Тўғриси, ишлар юришиб, мактаб фойдаланишга топширилгандан сўнг, мен ҳақимда ёзмаган рўзнома-ю, ойномалар қолмади. Ҳатто «Известия», «Комсомольская правда» мен ҳақимда яхши мақолалар берди. Марказий рўзномаларда мақолалар эълон қилингандан сўнг кўплаб хатлар, телеграммалар олдим. Яхши ниятли кишилар менинг номимга пуллар жўната бошлашди. Кейинги йиллар ичида РСФСР ва Болтиқбўйи жумҳуриятларидан 2,5 минг сўм пул олдим. Бу пулларни мактабнинг боғ-роғларига сарфламоқчиман.

Яқинда Ўзбекистон Вазирлар Кенгаши Раиси Ш. Мирсаидов аралашувидан сўнг мактаб тажриба-ўқув участкасида ёрдамчи хўжаликни ривожлантириш учун 20 гектар ер ажратилди. Мен севимли рўзномамиз «Ёш ленинчи» орқали менга мактаб қуришда бевосита кўмагини аямаган жумҳуриятимиз раҳбарларига ўз миннатдорчилигимни билдирмоқчиман.

М. ШАПСАНОВ,
ТошДД доценти.

Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилгандан кейин пойтахтимизнинг кўпгина завод ва фабрикалари, корхоналарида бошқа миллат вакилларига ўзбек тилини ўргатувчи махсус курслар очилди. Шу қатори 2-уйсозлик комбинатида очилган ўзбек тили курсларини ҳам бир нечта ўнлаб тингловчилар тугатиб чиқди.

СУРАТДА: комбинат бош механиги В. В. Прудников «Маърифат» халқ дорилфунуни катта методисти Н. А. Жўраева бошчилигидаги комиссияга ўзбек тилидан имтиҳон топшираяпти.

Сураткаш Р. ШАМСУТДИНОВ (ЎзТАГ).

ТВ

5 ОКТЯБРЬ — ЖУМА

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар тартиби. 11.30 «Замондошим, сенга айтаман», Ҳужжатли фильм. 12.30 Такрорий фильмлар экрани. «Ҳар кимнинг ихтиёри ўзида». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби. 18.05 Янгиликлар. 18.10 «Ўрмон эртаклари», Мультфильм. 18.25 Болалар учун концерт. 18.55 «Фанга бағишланган умр», Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Т. А. Азларов. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат дорилфунунинг 70 йиллиги олдидан. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Тавфиқ ал-Ҳаким. «Изҳор». Теленовелла. 20.30 «Ахборот»; 20.50 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги олдидан. «Навоийхонлик». 21.30 Москва. «Вақт». 22.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Бадиий-мусиқий кўрсатув. 23.00 «Хўроз». Бадиий фильм («Туркманфильм»). 00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби. 19.05 «Шаҳримизнинг бир куни». 20.00 «Пульс» (рус тилида). 20.10 «Шаҳримизнинг бир куни» кўрсатувининг давоми.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Вақт». 22.00 «Бех аз санноъи олам деҳқон аст». Пахтакорлар учун кўрсатув. 22.50 «Сайри Бадахшон». А. Рудакий номидаги Хорог мусиқий комедия театри.

● МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Сичқончанинг қўшиғи». Мультфильм. 9.15 «Саёҳатчилар клуби». 10.15 «Эфирда мусиқа», 1 ва 2-қисмлар. 12.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 13.00 «Вақт».

* * *

16.15 Болалар учун фильм. «Хазиналар ороли». 3-серия. 17.20 «Кўршапалаклар ҳақида қўшиқ». Мультфильм. 17.30 «50х50». «...16 ёшгача ва ундан катталар» кўрсатувига мусиқий илова. 19.00 «Вақт». 19.30 Тараққиёт. Ахборот. Реклама. 20.00 К. Яблоньский чалади (фортепьяно, Польша телевидениеси). 20.25 «Сеҳрли қўнғироқчалар». Мультфильм. 20.40 «Овозимизни бутун дунё эшитади». Телевизион ҳужжатли фильм (Киев). 21.30 «Вақт». 22.00 Коллаж. 22.05 Ички ишлар вазирлиги маълумотларига кўра. 22.20 «Бу бўлган... бўлганди...». 22.50 «Кўриниш» программаси. 01.50 «ТСН».

● МТ II

13.05 «Ака-ўка Риколар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 14.10 «Георг Отс — мусиқа рицари». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.10 «То бирон ҳодиса юз бермагунча». Ҳужжатли фильм премьераси. 15.30 Такрорий телефильмлар сеанси. «Шахсий бахт». 5-серия.

* * *

17.30 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Умр бўйи омадим келаяпти...» 3-кўрсатув. 17.55 Халқ оҳанглари. 18.05 «Тақиқланган шаҳар». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм. «Хитой маданияти» туркумидан. 9-серия. — «Турли даврлар дурдоналари». 10-серия — «Хазиналар саройи». 19.00 «Вақт» (сурдо таржимаси билан). 19.30 «Ноғай жилолари». Грозний шаҳридан кўрсатилади. 20.00 «Фемида тарозиси». Ҳужжатли фильм. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Ким охири?». Ёки истеъмолчи очиқдан-очиқ қарши чиқди». Телевизион очерк. 21.15 Коллаж. 21.20 Теннис. Халқаро турнир. «Крафт женерал фудс». Хотин-қизлар. 22.00 Спорт ҳамма учун. 22.15 СССР Олий Совети сессиясида. 22.45 РСФСР Олий Совети сессиясининг кундалиги. 23.45 «Ягона эркак». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. («Беларусьфильм»).

Муҳаррир ўринбосари Фарруҳ РАҲИМОВ.

«Ёш ленинчи»
«Молодой ленинец» орган ЦК ЛКСМ Узбекистана
Издаётся на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР: ҚАБУЛХОНА — 32-56-58
ХАТЛАР БЎЛИМИ — 32-54-65.
ИНДЕКС: 64607.
513500 НУСХАДА ЧОП ЭТИЛАДИ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Д. — 23587.